

**ПРИЯТЕЛЬ
СЕРБСКЕ МЛАДЕЖИ.**

Књига прва.

УНИВ. БИБЛИОТЕКА
и. Бр. 18878

ПРИЯТЕЛЬ

СЕРБСКЕ МЛАДЕЖИ.

Преводи и орігінална сочиненія
ТИМОӨЕА ИЛИЧЬ,

Протопресвтерата Чанадскогъ Намѣстника
и Пароха Санадскогъ.

Књига прва.

У НОВОМЪ-САДУ,

именемъ Павла Јанковича, Ц. К. Прѣв. Типографа,

1840.

Отъ страны Касающагося Епархіалнаго Духовнаго Надлежателства, никаковому препятствию въ смотреніи Благочестія въ настоящемъ дѣлѣ обрѣтену сущу, можетъ тоеже дѣло тупу предано быти.

Въ Темишварѣ 20. Марта 1840.

На милостивое Епіскопское
Повелѣніе

(М. П.) ЕМІЛІАНЪ КЕНГЕЛАЦЪ,
Іеромонахъ Ч. Консісторіума Епархії Темишварскія Нотарій.

ВЫСОКОПРЕОСВЯЩЕНЪИШЕМЪ,

и

ВЫСОКОДОСТОЙНЪИШЕМЪ

ГОСПОДИНУ

ПАНТЕЛЕИМОНУ

ЖИВКОВИЋЪ

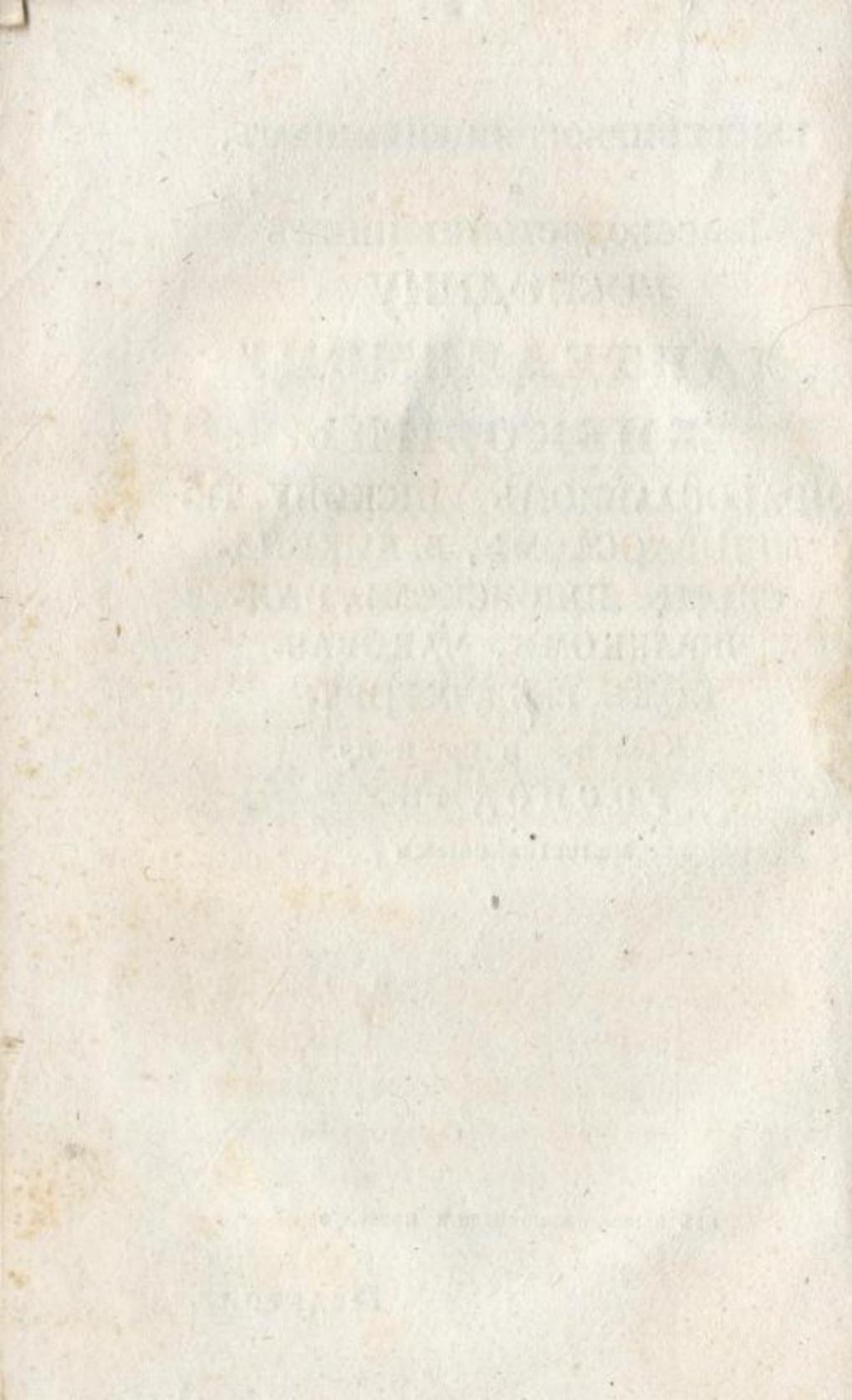
**ПРАВОСЛАВНОМЪ ЕПСКОПУ ТЕ-
МИШВАРСКОМЪ, В. КИКИНД-
СКОМЪ, ЛИПОВСКОМЪ, ПАН-
ЧЕВАЧКОМЪ, ЧАКОВАЧ-
КОМЪ В. БЕЧКЕРЕЧ-
КОМЪ, и пр. и пр.**

ГОСПОДИНУ

МИЛОСТИВЪИШЕМЪ

изъ высокогъ почитанія посвѣће

Издатель.

Ваше Высокопреосвященство
Господине милостивѣйшій!

Књижица ова мала, кој данаць у ВАШЕ свете руке долази, пунца преполезни морални за младежь Серску наука. Колико самъ увѣренъ, да ће она милой нашей младежи на ползу служити, да ће младежъ съ ньомъ као каквимъ мириставимъ цвећемъ душу украшавати, разумъ облагорођавати, и на путъ добродѣтелій руководити се, толико радостніе, и съ већимъ страхопочитаниемъ высокомъ имени ВАШЕМЪ посвећу емъ є, познаваюћи благу желю ВАШЕГЪ Высокопреосвященства, съ којомъ младежь Серску облагоображену видити желите. Малу дакле ову књижицу мою прїимите у ВАШЕ свете и благословене руке, Архиерейскимъ благословомъ ВАШИМЪ

благословите и мене и трудъ мой, и милостивѣйше дозволите ми, да се прва книга книге ове съ превисокимъ именемъ
ВАШИМЪ увѣича; изліите щедроту, милость и благонаклоность ВАШУ, на предъ ВАМИ стоехемъ, ВАШУ свету десницу любехемъ, и у найвехемъ страхопочитанію изумираюхемъ

ВАШЕГЪ Высокопреосвященства

у Санаду 1 Окторвія 1839,

наиинжайшемъ рабу
Тѣмовею Илії,
Протопр: Чанад: Намѣстнику,
и Пароху Санадскомъ.

ПРЕДГОВОРЪ.

Књиге писати и на светъ јй издавати, посао є, кои велико стерпѣніе, превеилко постоянство, сладку тишину, чисту совѣсть, мирну душу и изображеніе умно изискуе. Сваки Списатељ кои є по гдешто написао, на светъ издао, и у число списателя ставio, се, неможе се совершено утѣшавати, да є управо по својој жељи, дужности добrogъ Списателя задоста удовлетворio. Само они высоки умови с тимъ тѣшити се могу, кои собствене орінале рађаю, и свету јй сообщаваю; и они кои данашњемъ времену што сходно, и за родъ пробитачно изберау, преведу и на светъ издаду. Но што лепо изабрати, потребанъ є добаръ Вкусъ, и пунь джепъ, да се књиге на разни ёзыци излазеће прибавити и изабрати могу. — Што се джепова тиче, у мене јй има и сувише, и садъ писаюћи ово преброявшій мое у одѣлу момъ у комъ самъ садъ обученъ

на ћо еданайстъ , кои су сви и пошироки и
доста подубоки , као обични поповски
джепови , но на злу срећу мою сви су праз-
ни . Списателю є дакле одь велике потребе
пунъ джепъ , да може све излазеће књи-
ге куповати ; Новине не само Сербске , о-
бадвое , заедно съ Народнымъ листомъ и
Сербскимъ лѣтописомъ , но и други наро-
да књиге и новине кое онъ читати и раз-
умети уме , требалобы да купуе и да чи-
та , да кромъ політически у свету догађая
зна , шта други народи и у другима зем-
љама у литеатуры раде . Но Списательци
су наши по већој чисти тако утѣснени ,
да не само што иностране књиге и Нови-
не редко купую ; но сви , Сербске Новине
и лѣтописе држати немогу , ма за тима
како горко да уздишу и туже . — Кадъ
самъ я право Објавленіе Г. Пајловића о
Народнѣмъ листу кодъ еднога мoga прія-
теля видіо , появленію овомъ тако самъ
се обрадовао , као да самъ јошъ едно до-
бротворно сунце на небу опазіо ; но ова
радость моя ніе за дugo трајала ; ёр' я ис-
плативши за листъ и новине , лишимъ
се и једни и други , и у углю овомъ одь

ученогъ света удалѣномъ , дањась ништа
знао небы шта се у свету ради . да ми е-
данъ пріятель свое Мађарескѣ Новине не-
шилѣ , но и ово кадкадъ изостане . За о-
ву красну и за младежъ преполезну кни-
гу , на Немецкомъ езыку вѣкъ четири
пута ирештанипану , я изъ више назна-
ченогъ узрока нигда знаю небы , да небы
та по обећаню момъ , предрагогъ и прелю-
безиогъ Пріятеля могъ Г. Димитрію П.
Тирола у Београду пролетоње поодио ни-
самъ . Овомъ истомъ приликомъ кадъ се
изъ Београда вратимъ , одъ нѣжне мла-
дости такоће предрагогъ Пріятеля могъ Г.
Докторъ Стеића у Земуну посѣтимъ , Еле-
ну мою на поклонъ му однесемъ , гдј у
краткомъ написмъ разговору кажемъ му ,
да самъ Касандру у стихове сложіо , да је
прва книга вѣкъ у цензуры , и да ћу је
одма труковати дати , како Г. Јанковићу
ц. к. Новосадскомъ Тупографу за Елену
платимъ . — Г. Јанковићъ мени је при изда-
ванию Елене велико пріятельство учинио ;
я му мое станѣ искрено сообщимъ , онъ
Елену пріили , трукуе је , свеже је и , неис-
платавшији му ни единогъ новчића , преда

Книгу ову любезный и драгий Читателю! коя є за свако станъ човека полезна и утѣшителна, кадъ є у руке добиешъ и прочиташъ, подай є и сыну твомъ нека э чита, и питай га шта є у ньой читао. Као што трудолюбива пчела, у свакомъ и найманѣмъ цветку восакъ и медь налази, и у свою кошицу односи, тамо човеческомъ уму испостижима зданія зида и скрупленно свое богатство оставля; тако ъешь и ты и сынъ твой у овой книги врло лепе, морналне и полезне налазити наука, душу ъешь твою съ ньомъ увеселявати, сердце облагоображавати, и умъ украшавати. Читай є свесрдо, и повише пути, и у време кадъ друга посла немашъ забавляй се съ ньомъ и увеселявай: но едно те молимъ не осуждавай ме.

Тімоѳ. Иліинъ.

Младомъ Читателю.

Здрава ми и срећна буди любезна Сербска младежи! я те изъ свегъ срдца поздрављамъ. О! оди къ мени, и пружи ми руку твою, да те крозъ едну красну поляну, пуну разногъ мирисавогъ цвећа, и весели съ плодомъ обтерећени дрва проведемъ. И ако ты замномъ пођешъ, и вѣрно ми слѣдовати, и то добро слушати, и у душу твою уливати будешъ, што ћу я теби казивати, то благо теби, ты ћешъ быти срећна, и у той поляны собираћешъ плоде, кои се нигда покварити немогу.

Погледай любезна Сербска младежи свудъ око себе у наоколо! видићешъ да се на

найпре само писмена у умъ уливана быти морала, а после ишло се съ вами мало по-мало све далѣ, докъ вамъ душевне сile тако оснажиле нису, па садъ целе образе безъ запынаня читати можете. Пре краткогъ времена, за цео сать едва сте вы по гдикои редъ прочитати могли, и то съ великимъ, натезанѣмъ и трудомъ. А садъ? садъ безъ сваке муке и труда читате гди годъ оћете.

Шта изъ овога вы заключавате? Ніе ли истина, да одъ Бога нама дароване душевне и тѣлесне сile, упражненіяма само и по-свѣдневнima могућnima употребленіяма развіяю се, умножаваю и снажніяма постаю? Тако је безъ сумнѣ! Обща Божія заповѣсть людма наложе: „радите“ Вы морате ваше како душевне тако и тѣлесне сile, да бы оне свагда богатіе разгранивале се упражнявати, и јошъ изъ ране младости на опредѣлени начинъ употреблявати.

Али ако се сile наше свагда принуждавале буду, рећићете вы мени, то ћedu се уморити, и нећемо у станю быти далѣ у упражненіе ставити іи? Право имате децо моя! то и я кажемъ. И садъ сладко време и гри долази. Видите како сладки Богъ земљи одмора у зимнѣ време дае, и после кишовити дана благе одрећуе ноћи. После

урађеногъ посла, вели една стара сербска пословица, врло је сладакъ поゴј, кадъ посао нашъ урадиџо, можемо се онда и радостним предавати забавама, и Богъ, који невине ове забаве наше съ небеснога свога престола съ благоволенијемъ сматра, радује се, што су деца нѣгова тако срећна и радостна.

Такови чисти и невини забава после урађеногъ посла у изобилју налази се. Еданъ одъ васъ који радо трчи, угрева се съ лоптомъ, други ако је зимње време увесељива се са соничицама, или ако је пролеће съ родитељи свои у прекрасне изилази лиуваде, бере цвеће, и одъ тіи венце себи плете, трећи трчи за лептирићи, или вата лепе бубице, или сматра прорастѣња, и бояма своима овима подобна на паширу начертава, четврти нађе себи какве друге, исто тако невине забаве, и съ њима се увесељива.

И у то исто време, кадъ вы послове ваше, кое вамъ Родитељи и Учитељи ваши израдити наложе, сопствено израдите, и кадъ се ватреной какой игре безбрежно предати можете, у то исто време Прјатељ Младежи радо бы къ вама дошао, и донео бы вамъ свакојка упражненїја, која бы васъ у исто време као најбоље играчке увесељи-

вала и разгревала. И ево га, онъ данасть први путь предъ васъ долази, и васъ срдечно поздравля, и пре него што вамъ онъ свое дарове раздавати почне, онъ вамъ оне одно кратко, но важно словце да каже, кое ни еданъ одъ васъ, ни данасть ни сутра, нити икадъ заборавити да усуди се,

Пріятель младежи држао је едно дете здраво и читаво на своима рукама, кое после неколико дана у гробъ однесу. Родитељи, браћа, сестре и другови горке су сузе за нњинъ изливали, ер' је оно добро было. Господниј Парохъ тѣшени је томъ приликомъ рекне имъ: „Любезни мои! немойте плакати, Богъ кој је вами дете ово поклонјо био, садъ га опетъ къ себи узима, и на небу, и у брой свои Ангела ставља га.“ На то престану они плакати и тужити; ер' су знали, да ћеду га, јадъ на исти начинъ и они земље ову оставе, тамо кодъ щедрода Бога и његови Ангела наћи. Тамо свако добро и смерно дете одлази, и свако ће тамо свое Родитељ браћу, сестре и другове после краткогъ времена опетъ видити: она пакъ деца коя нису добра и смерна била, нећеду се те радости удостојити, т: е: нећеду више никда Родитељ, браћу, сестре и другове свое видити моћи; ер' се они неудостојавају сладкогъ Бога и

и њгове Ангеле видити, они у царство вечите таме одлазе, гдји сунце несає, нити месецъ светли, нити какво пролеће кадгодъ цвета; зато јошъ изъ малена обвикавайтє се да добри и смерни будете. Любите ваше Родителъ, браћу и сестре са свимъ срдцемъ, и о Богу и Спасителю често мислите, ер' онъ добру децу здраво милуе, а и васъ милуе, ер' вы сте сви добри и смерни, и васъ ће къ себи у царство небесно радо пріимити, кадъ васъ у гробъ понесу, и неће васъ изъ сјайности небесне и изъ дружства Ангелскогъ избацити, и у царство таме одбацити, гдји сунце несе, нити месецъ светли, нити какво пролеће кадгодъ цвета. Желители вы то, то ћу я вама радо и често различне приповедке приповедати, кое ће васъ на путъ къ небесной сјайности навести; гдји ћемо се кадгодъ тамо горе у дружству Ангела, кодъ сладкогъ Бога, у заимной радости сачети видити.

* * *

Садъ пакъ послушайте о двогубомъ отечеству людіи.

Еданъ отацъ и сынъ љѓговъ Алекса, одали су еданпутъ у едно прекрасно у про-

же ѿ вече по полю по свободномъ возду-
ху. Они су дуго ћутаюћи еданъ поредъ
друготъ ишли; найпосле рекне Алекса:
Отацъ! како се тамо подижу облаци, све
еданъ преко другогъ, и изъ међу нын по
гдикој звезда блиста се; оне се блистаю и
овамо нась осветљиваю. — ели тако отацъ?

Тако є любезный Алекса, оне нась о-
светљиваю, и сву животињу, и сва прора-
щеніја осветљиваю.

Отацъ! мени се чини као да оне мене
зову, ќао да самъ я већь еданпутъ кодъ
нын био, и да самъ радъ опетъ ћь ньима-
ићи.

Тамо дајле тежишъ Алекса? сви людіи
тамо горе отићи теже

Али Отацъ! я самъ радъ и кодъ тебе
быти, ер' кадъ ты кодъ мене ниси, то я
онда и за тобомъ тежимъ.

Тако є то мой сыне. Еси ли ты у ка-
квоји кући, то тежишъ ћь твојој, ћь тво-
има, ћь мени и ћь браћи твојој, а гле-
дишъ ли горе, и видишъ ли блистауће зве-
зде, то радъ си ћь ньима.

Да, Отацъ, тако є, но одъ кудъ то быва?

То быва одъ двогубогъ отечества людіи
Алекса.

Одъ двогубогъ отечества, шта є то?

То је то мой сине. Човек је и тамо горе код ње куће, а и на земљи је код ње куће.— Видимъ, мы овуда идемо, и ова је земља наше обиталище, но и тамо је наше обиталище, мы смо ради и тамо отићи; и човек свакда је тамо у свомъ отечеству. Зато буди честанъ и добаръ, и погледай често горе; ер' су и тамо браћа, отацъ и мати, и ты ћешъ са свима нама тамо къ благомъ Богу отићи, еръ онъ је свима нама отацъ. Буди добаръ и честанъ! ћешъ ли?

Оћу Отацъ, рекне Алекса, и са 'своимъ оцемъ ћући оде.

ЯНУАРИ.

зове се обично онай месецъ, кои годину
отвара, на когъ прагу мы садъ стоимо.

„А зашто Януарі?“ пытате вы.

То юу вамъ я одма казати. Изъ међу млоти Богова, кое су стари Римляни почитовали, био је еданъ кои се Јанусъ звао. По мићнію ныномъ управља је онъ годиномъ и свима судбама людіј, и био је найсилнији Повелитель надъ миромъ и ратови. Нѣму је био први данъ године, први сатъ свакогъ дана посвећенъ. По нѣму се још је данъ данашњи први годишњи месецъ назива. Онъ је — не безъ узрока за высоке умове — съ два лица изображенъ тако, да съ једнимъ свагда на предъ а съ другимъ натрагъ гледи.

И бы свима людма кадъ они у нову годину ступе, желјо, да на исти начинъ ово лице добијо, да бы съ једнимъ свагда напредъ а съ другимъ натрагъ гледати могли. Натрагъ гледајоћи могао бы сваки видити, съ јаквимъ га је благодѣлјима Божествена обласипала щедрота, а напредъ, могао бы

сваки себе у души својој питати, оћул' се или не истію Божіји благодіяннія и у будуще достайнимъ учинити; да намъ будуща у вечитої тайны као у каквої тами скривена стое. Оћели му будућностъ радостніје жребіје принети, или не — то одъ Божіје милости зависи.

Како было децо моя, кадъ бы и вы еданипуть Йиуса образъ на себе 'узели? — По мѣнню момъ то вамъ ништа шкодило небы, но юшъ бы вамъ на ползу служило, као што ћете садъ видити.

Обазрите се даље на вашъ животъ натрагъ.

Погледайте само каква є ово у веселителна башча съ цвећемъ, како є украшена веселимъ и благо вкуснимъ воћемъ свакогъ рода! Надъ вами се горе распростире плаветновидно небо, на комъ сунце даню указує се лако и благослова пуно као Божіе око а ноћу звезде, сребрно цвеће неба, блистају се на великому простору небесномъ, преко брегова и долина воображателно кратку тавну светлость мејсечъ разиспа. О! а и башча младости наше има врло лепъ и красанъ изгледъ, и онда кадъ већь отаримо, юшъ све еднако съ радосћу на њу обзиромо се, и до ситости нагледати се неможемо є, доколи

нась у землю неположе, на којој смо се као деца играли. Кадъ бы се вы у красну ову башчу освриули, прегледали є и промисли-ли се, да є она, колико вы опонути се можете свагда, на еданъ особито усладител-ни начинъ тако украшена была, да сте вы изъ нѣ по воли вашој цвеће, кое сте, и колико сте тели брали, и венце плели, и никакву потрицу на цвећу примѣтили ни-сте, но съ тымъ да є она све богатія и краснія съ цвећемъ указивала вамъ се — — децо! нећели вамъ се ово као неко чудо у уму вашемъ представити? Нећеду ли ваше мале прси стеснити се и затрести? Немойте се тіи суза, кое вамъ изъ очію по-лећу стидити, то су сузе благодар-ности, и оне су Богу угодне, оне изъ ва-ше миле младе радости проистичу.

Сесте ли вы свако ютро, или свако ве-че за животъ вашъ, или за даръ добіени, коме благодарити дужни? Выдите, кадъ вамъ отацъ или мати што даду, было то лепа альиница, или комадић лебца, то вы свагда кажете „благодаримъ“, и то добро чините, и тако треба да радите. Зато даро-ве по правомъ разсужденію найпре заслужи-ти треба, и онда јй, као праву собстве-нность, съ радосћу уживати. Благодарити кого тако морате вы и невидицомъ отцу,

кои одозго съ неба на сва дѣла наша пази,
 комъ смо деца мы сви людіи, и одъ когъ
 намъ сва добра, и сви совершени дарови
 долазе. Човекъ ништа нема што одъ Бо-
 га добио ніе! Штогодъ мы имамо, и што
 другима покланямо, све в то дарь неба.
 Едно смерно дете, — а свако дете треба
 смерно да буде: ер' другачије неби оно
 ни Богу, ни Родительима, ни другима люд-
 ма радости цричинявало, нити бы оно са-
 мо у себи праве радости осећати могло
 — едно велимъ смерно дете треба овако
 да ради. Кадъ се у ютру изъ сна пробуди,
 и очи отвори, и покоемъ поћнимъ и у ду-
 ши и у тѣлу подкрѣплѣна осети се, и сун-
 чане зраке у собици својой крозъ прозоре
 опази, треба да скрсти руке и да рекне:
 „Сладки небесный отче! я ти благодаримъ,
 што си ми сладки покой у прошастой но-
 ђи поклоніо, што си ми животъ и здра-
 вљ даровао, и што си ми и овай новоро-
 ћени дань доживити дозволіо. Благосло-
 ви Боже данась мене съ мои Родители,
 браћомъ и сестрама, дозволи ми тебе
 свагда предъ очима и у срдцу имати, и
 никакво зло, и твоима заповестма проти-
 вно дѣло мени данась учинити недопусти!“
 — Исто тако треба, за све, штогодъ му се
 у томъ дану добро и спасително догодило:

да благодари; и у вече, кадъ у креветъ
оће да легне, онда опетъ треба да се при-
кости, и да рекне: „Благодаримъ ти о Боже!
на овомъ благомъ дану, кои си ми да-
насъ ты поклоніо, и на свима красотама,
кое си ме удостојо данасъ видити. Допу-
сти Ангелу твомъ, да ову целу ноћь кодъ
мене пребуде, и кодъ Родитеља мои, и
кодъ браће мое и сестара мои, такође, да
сви мы у миру спавамо, и никакву несрећу,
тугу и беду за ову ноћь неиспјесимо!“ —
Кадъ смерно дете овако учини, онда оно
лако заспи, мирно спава и целу ноћь Ан-
гели Божји стоб око н њега и съ н њимъ и-
грају се. Видите дакле любезніи мои како
добра деца раде! А то се само по себи
разуме. да Родитељи тако добро дете изъ
свегъ срдца любе, и да му у свачемъ волю
испуњиваю. Тако добро дете съ браћомъ
својомъ непрестано у найвећој слоги, ве-
селю и радости живи, никомъ назавиди, и
ни съ кимъ несвађа се. Што му је дато да
научи, то съ найвећимъ прилежањемъ учи,
ер' зна, да онай неисчерпаемо благо при-
тежава, кои умомъ и срдцемъ изобра-
женъ, и налази у томъ свою собствену ра-
дость и удовольство, што сваки данъ себе
съ новимъ знанјемъ обогађава. Ко тако де-
те види, сваки га радо предусрета, и радо

се съ нымъ забавля; ер' в оно учтиво, и нѣгово обхожденіе свакомъ в угодно и повольно. При првомъ погледу познати се може, каква душа у комъ детету бытава. Добро и смерно дете свакога благоволеніе къ себи привлачи.

А како сте вы любезна децо! прошасту годину провели? Сравнивали се животъ вашъ икони овой коя вамъ се овде представља? — „Тако брзо вы то мени казати неможете,“ одговорићете вы? — а то и самъ мислимъ. Зато промислите се о томъ јошъ, учините еданъ строги са сами собомъ испитъ, и собственно срдце ваше казаће вамъ, у ћелико се вы овой уподобљавате.

Тако даље мы смо еданъ погледъ на трагъ учинили, а садъ јошъ еданъ на предъ да учинимо.

Кой на свой прошasti животъ смѣло погледати сме, кои себi никаква укора о томъ учинити неможе, и кои у свачемъ Бога као найвеће свое благо припознае, и нѣговимъ милостивимъ и премудрымъ уредбама подлаже се, тай безъ свакогъ стра, съ пуномъ надеждомъ и повѣреніемъ и у напредъ смѣло заиста погледати може. Ни еданъ смртки човекъ неможе знати, шта му се у будуще догоditи може, и какве га

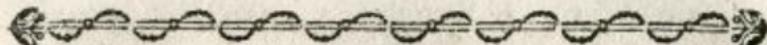
промеме очекую; то самъ преблагій Іисусъ зна, и онъ нась увѣрава, да безъ волѣ отца небесногъ ништа намъ се догоити неможе, да намъ неће ни една длаќа изъ главе наше безъ нѣгове свете волѣ изчупати се, да све жалости и сверадости одъ нѣга долазе. Ово се другачије и простије рећи може; да Богъ кои намъ є досадъ помагао, да ће намъ и у будуще милостиво помагати.

Децо! вы сте срећни. Вы радостніє у будућностъ погледати можете, него ли мы стари людіи. Брига домаћа вама је јошъ непозната; Родитељи ваши за васъ у место васъ брину се, и на овай начинъ вы врло лако крозъ башчу младости путовати можете. Дужности, кое вы испунивати имате, нису тако тешке, а награда васъ одма очекује. Бриге неке и туге мале и власъ кадкадъ сгоде, но те никаква дуга слѣдствіја за собомъ неоставляю! Радости, кое за тима слѣдују, обузму срце ваше тако, да прошасте бриге и туге са свимъ заборавите! Децо вы сте срећни?

О! и опетъ ова нова година у коју мы садъ ступамо, може и вама много туге и жалости принети! Како бы вамъ было, кадъ бы цветајуће ваше здравље, съ коимъ се садъ поносите, изгубили, и у какву тежку болесть пали? Или кадъ бы са земљ

ове у спокойно небесно царство однеше-
ни были? Или кадъ бы вамъ отацъ, мати,
брать или сестра умрли? — То бы вама
занста тешко было, и врло тешко, но то
се ништа безъ волѣ Божіе сбило неби,
следовательно све бы на ваше добро кло-
нило се. Трпенѣ и бѣде приуготовляю
люде за вечито блаженство, а у срећи и
радости свагда живити, ніе увекъ проби-
тачно, — Вы малодушествуете, стрепите и
ослаблявате? Васъ стра и туга ваша надя
чава ? Такође и овде помаже, што нигда
безъ дѣйствія неостає, молитва. Зато,
кадгдъ вы у коју нову годину корачите,
дигните и срце и руке ваше къ Богу и ре-
ците: „Ты єи о благи Боже! у прошастой
години богате благослове твоє на нась из-
ліо, мы то и душомъ и тѣломъ осећамо,
и писмо у станю теби достаточно благодা-
рить. Буди намъ и у настоящемъ садъ
времену милостивъ, даруй намъ душевно
и тѣлесно здравље, возвиси нась у мудро-
сти и у добродѣтели, и у свачему твою
свету волю испунявати научи нась. На-
шимъ добрымъ Родителѣмъ поклони дугъ
животъ, да бы они нась у страху твомъ
воспитати могли, и да бы плодъ трудова
свои, съ коима се около нась неусипно
труде, съ радосћу пожнѣли. Да, добрый

небесный Отче! ты увекъ съ нами буди,
съ нами и са свима онима кое мы любимо,
аминъ!“ Овимъ начиномъ усели се ра-
достно повѣреніе у срѣце наше, и надеж-
да пружи намъ руку, коя нась у простра-
ну будућности землю съ радосћу руководи.
А шта ће юшъ после слѣдовати — Све-
то съ провидѣнiemъ, и небеснымъ благо-
словомъ быће.

Навечер' с нове године сдногъ исрећника.

Старацъ еданъ стало је у вече нове године на прозору свомъ, и погледао је съ изгледомъ ужаснотъ очаянія кадкадъ горе на недвижимо вѣчно блистаюће се небо, а кадгодъ доле на сmrзнуту чисту и снегомъ покривену земљу, на којој садъ нико тако безъ радости и сна био ніе као онъ; кој је гробъ свой већь предвиђао, кој је младостъ своју у лудости провео, и у дугомъ и годинама богатомъ животу свомъ ништа друго радио ніе, но кое у чемъ заблужда- вао, грешіо, боловао, тѣло свое обезче- снивао, душу свогу грехови обтерећивао, и садъ у старость гризао се и горко каяо. Найлепшији дани младости нѣгове представиму се садъ предъ очима као кајве аветинѣ, и одвуку га на оно блажено ютро натрагъ у комъ га је отацъ нѣговъ први путъ на распутіје живота навео, и показао му, да ће га десни путъ на красне добро- дѣтели, спокойство, на прекрасну поляну, на плодоносну жетву, и у брой Ангела одвести, а леви у сладострастне пороке,

У црни пако , напунѣни частицама строва ,
пунъ пузейни змія , и мрачногъ густомъ испа-
рерія .

О , зміе су о прсима већъ нѣму виси-
ле , и частице отровне капляле су съ нѣго-
вогъ езика , и онъ садъ већъ незнаде где је .

Безчувственъ , и у неизказаной тути по-
гледа садъ онъ опетъ на небо и вике : О
отче ! поврати ми опетъ младость , постави
ме јошъ еданпутъ на распутіе , да други путъ
себи изберемъ .

По отацъ нѣговъ и младость нѣгова
одавно были су па прошли . Онъ виђаше
садъ блудеће неке светове , кои су по ла-
пови играли , и у гробљу заустављали се и
угашавали . „Ово су дани лудости мое ,“ —
рекне онъ у себи . После тогъ виђаше
едну звезду , коя је преко целогъ неба пре-
летила , на земљу пала и издробила се : „То
самъ я !“ рекне нѣгово ожесточено срдце ,
кое је покаяніемъ зміеугризно све већма и
већма ранѣно бывало .

Тияюћи воображеніе ово покаже му по
зданіјама летеће ноћнике — Nachtwandler —
и ветреначу — Windmühle — съ ужаснимъ
движеніемъ надъ ньимъ срушавају се ,
и едно у празной собы , у којој се обично
мртвацы до времена погреба држе , зла-
ставше наличіе — Larve — полагано у дви-

женіе ставляюће се. У средъ борбе ове музика една, коя в нову годину поздравља зазуму у ушима из'за едне куле као какво прковно пѣніе. Онъ се ужасне и къ себи дође. Онъ погледи садъ горе у воздухокружъ, и после погледъ свой къ земљи спусти, и о Пріателъ младости свое мислити почне, кое све у добромъ, болѣмъ и срећнијемъ одъ ињега станю нађе. Едни су садъ одъ ињи Учителъ народны, а други Родителъ млоге благословене свое дечице были. „О и я самъ могао навечеріе ово, ове нове године, исто тако као и они у сладкомъ покою провести, да самъ само тео! — О и я самъ могао срећанъ быти, да самъ драги мои Родитеља поздравъ нове године, добре нынине совѣте слушао!“

У грозномъ овомъ на време свое младости опоминанију, учини му се, као да је, неку лакость у себи осетио, као да се са свимъ помладио.

Онъ садъ самъ себе стидећи се нје више ни на лице земно погледати смео, а камо ли погледъ свой на небо дигнути: — но зажмури; и топле покаяніја сузе тисућама изъ очију полете му; — онъ безнадежно и безъ чувствено јешъ полагано уздысајући крозъ плачъ говораше: „Да могу

юшъ еданпуть, дасе могу юшъ еданпуть
помладити!“

И онъ помлади се; ер' є у вече
нове године у дубокомъ воображенію
свомъ сва, своя злочинія себи представіо, и
на путь добаръ, на путь спасенія похи
желіо. Онъ се помлади, нозаблужде
нія и ъгова гризла су га непреста
но. Но Богу онъ опеть благодари зато
што є тако юшъ за рана съ пута беззакон
ія и порока, съ пута мрачногъ. на путь
пуни сунчане сяйности, кои на богате же
тве води, повратити се могао.

И ты младињу! ако по путу заблужденія
старца овогъ путуешъ, поврати се на
путь добаръ! И теби ће ужасно ово
воображеніе кадгодъ судія быти; и кадъ
еданпуть викнешъ. „О красна младости!
да ми се юшъ еданпуть повратити мо
жешъ“ — неће ти се нигда више она по
явити.

Сообщение с злима.

Софроніи, еданъ мудри Народоучитель, недозволяваше своимъ већъ одрастлимъ сыновма и кћерма, съ людма, о коима онъ и найманѣ сумњаше, сообщавати се.

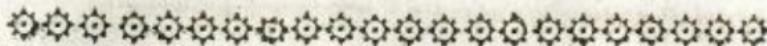
Отацъ!“ рекне му еданпутъ кротка нѣгова Еулавіа, кадъ юй онъ, лакомислену Луцинду у дружству съ братомъ поодити не допусти, „Отацъ! ты нась сасвимъ за неразумну децу држати мораниъ, кадъ мислишъ да бы намъ путь овай шкодити могао,“

Но отацъ ћутаюћи узме еданъ већъ угашени угљинъ съ пећи, и пружи га кћери. „Оиъ негори, сынко рекне отацъ, „узми га само у руке.“

Еулавія то учини, и где, нѣне беле и нѣжне ручице огараве се, и изъ несмотренія такоће и бела на ньой альина укала се.

„Неможе човекъ са свимъ предосторожанъ быти, рекне Еулавія као мало срдита, „кадъ угљинъ у руке узме!“

„То є тако“ рекне отацъ. Видишъ ли мой сынко, да тай угљинъ, ако є и угашен, — то опетъ окалио те је. — Тако є исто и сообщеніе съ невалимима.

Данъ матре.

Свака кућа има по еданъ или по неколико дана у години, кои су светкованю посвећени; но добра деца ни едномъ се тако нерадую, као дану отца и матере. Они се изъ далека преправљају, како ћеду у исте дане родитељмъ своимъ радость учинити, и коимъ ћеду јй начиномъ изъ ненада найвећма обрадовати моћи.

Случай овай догодио се не давно у Београду Сербскомъ, у кући едногъ знаменитогъ Господина. Деца су у той кући врло лепо воспитавана била. Данъ матере њине падао је у средь зиме. Свако је дете по штогодъ измислило, съ чимъ ће матерь свою на данъ нђинъ обрадовати моћи. Девојке су наплеле и навезле што су најлепше умелe и знале, а сынови су Господара и Госпођу Сербје прецайхновали, кадъ су имъ свободни часи допустили. Самъ Христофоръ, наймлађи синчић, кои је читати и писати починио, нје знао, съ чимъ ће матери на нђинъ данъ радость учинити; и зато преко мјере ожалости се. Примѣ-

тившій ово Младенъ, нѣговъ братъ старіи, жаляше га врло и рекне му: „Любезный кристо! я Ѯу тебе научити како ѳешъ се ты помоћи; ты знашъ добро да в нашъ Учитель врло добаръ и любезанъ човекъ, треба къ нѣму да одешъ, тугу твою да му открыешъ, и онъ Ѯе те научити, съ чимъ ѳешъ ты срдце наше матере развеселити моћи.

Крісти се ово допадне, онъ брата послуша, одма къ Учителю отрчи и откrie му тугу свою. „Кадъ бы лето было,“ рекне дете изъ међу другогъ разговора, „я бы знао што бы радио; я бы чакъ до Авала у полѣ отрчао, набрао бы найлепша цвећа, скитio бы едну велику киту, оплео бы еданъ венацъ, и однео бы матери. Но како садъ я то учинити могу, кадъ свудъ у наоколо осимъ снега ништа друго невиди-се. И тако я никакавъ даръ, и никакву радость матери моїй учинити немогу, и то ми е врло жао; еръ я ню изъ свегъ срдца любимъ.“

„У овой нужды любезный Кристо!“ рекне Учитель пріятельскимъ гласомъ, „по момъ мнѣнју ты се лако помоћи можешъ. То исто што си садъ мени казао, кажи матери твоїй, и я мислимъ, да Ѯе се она томъ већма обрадовати, него ма каџомъ измишлѣномъ дару“

О !“ одговори дете брзо , и то ньой сваки данъ казуемъ , да я ю милюемъ , и да є ньой срдце мое сасвимъ предато , и она мене зато исто тако милюе ; но садъ на данъ нѣнъ , я бы радъ быо ньой што друго казати , лепше , него што ѹой сваки данъ казуемъ , а незнамъ шта ѡу .“

Видишъ любезно дете мое !“ тѣшаше га Учитель , „за материно срдце ништа болѣ и лепше нема , одъ любови детинѣ , И да ѹой та све земно благо , злато и драго каменѣ , порфіру и свилу однесешъ , томъ се она ни найманѣ радовала неби , кадъ спроћу нѣ у твомъ срдцу никакве любови неби было . Свако твоє израженіе ньой є драгоценъно , и она ће свагда тебе радо слушати , кадгдь ѹой ты любовъ твою доказивао будешъ , ма ты и на найпростіи начинъ то творіо . А да ты матери твоїой чувствованія твоя на данъ нѣнъ на други начинъ ; него што бы ты могао , изразиши ; я ћути неколико редова написати , само буди мало у стерпѣнію .“

Дете овомъ врло обрадуе се . А Учитель седне одма за свою катедру , и по браткомъ времену дете къ себи позове , и прочита му ; шта му є за данъ матере написао .

„То са свимъ изъ могъ срдца извађено, дражайшій Учителю!“ рекне дете съ восхищениемъ, кадъ му је Учитель прочитао „мати ће се моя томе врло обрадовати.“

„Садъ любезный Кристо!“ рекне соучаствуји Учитель, „одъ тебе зависи, да малу ово песмицу у твой умъ тако увртишь да је безъ муканя, прекосутра на паметъ изговорити можешъ. А кадъ је добро научишъ, дођи опетъ къ мени да чуемъ, како је изговарашъ, и да те научимъ, како ћешъ је матери твојој найпріятніјомъ начиномъ представити моји.“

Пуно внутренње радости дете кући отрчи, и свомъ брату поздравъ покаже кои му је любедостойни Учитель за данъ матере сочинјо. Оно песмицу ову безъ одлаганја одма учити почне, и будући да је трудолюбиво было, то је за неколико сати добро на паметъ научи. Учитель га зато предъ други ученици похвали, и задовољство свое съ нимъ покаже, и научи га како ће се у израженју владати, кое је дете све съ благодарносћу слушало и пріимало. Слушаемъ овимъ, доказателства многи учени люди садъ потврђује се, да су деца у станију све оно израдити, на што се она по склоности својој живо одваже.

Ютро давно желаемогъ дана осване —
Сва деца заедно покажу се предъ своемъ
матеромъ. Найпре в найстарин поздрави,
и свой поклонъ пружи юй, то исто и сви
други редомъ учине; найносле на Кристу
редъ доје, и онъ торжество ово овако за-
ключи:

Люта зыма сваки листакъ, траву, цветакъ сакрива
Цыча и снегъ све ливаде и брегове покрива:
Нит' с' птичица воздуху сладки гласакъ гди чуе,
Све е стужомъ покривено, све естество тугуе.

Аль за мене сунце светли у найвећој сладости;
Ер' и данась данъ твой славимъ у найвећој сладости.
Око мене све се смеши, милина ме облеке,
Као кадъ се цвеће блиста у весело пролеће.

Само тужимъ што у полю, долу и бреговима,
Мирисавой трави трага нити цвећу гди има.
Другачије певаюћи отрч'о бы и тамо,
И найлепшу киту цвећа донео бы овамо.

А садъ шта знамъ? место цвећа и те любимъ у руку
Ер' осећамъ съ тымъ у души радость врло велику.
Сладка мати! ты полюбацъ прими овай одъ мене,
Срдце мое веће незна поднет' тебы поклоне.

И мати сынчића свога, кои је тако у-
милно говорио, притисне къ срцу свомъ,
и сладко га излюби, исто тако у великой

радости и съ другомъ децомъ учини. А отацъ, кои на то доће, и общу радость у собы затече, подобно съ децомъ учии и рекне: „Благо онима Родительима, кои у своій децы радость доживе, и ты любезна жено моя! да Богъ да! да юшь млого година, и до саме смерти съ децомъ твою радость уживашъ.“

Д у к а т ь.

Често благодѣянія съ неблагодарностю награждена бываю, — а редко: Нелестна благодарность показуе се къ оныма, одъ коисе никакво благодѣяніе више нечека. —

Ефросіна, кїи богатогъ Трговца Мурвала, одно вече са више другарица, у ходнику свое куће наслаждаваше се са свѣжимъ воздухомъ. Докъ су се старіи у саали са сигранѣмъ карта занимали, увеселявале су се младе девойчице съ децомъ, који су улицомъ узъ свираде подскакивала. Ефросіна гледаюћи деце ове невино просто игранѣ, дуго и сладко смејла имъ се. Найпосле дође еданъ са шеширомъ подъ ходникъ, и заиште да имъ се што по обичаю поклони,

Ефросіна у исто време ништа кодъ себе имала ніе, и зато одма у саалу отрчи, и замоли отца, кои в велику гомилу на карте положіо био, да јој мало новаца за мале играче, кои су јој толико смеја приузрковале, даде. Мурваль јој неколико

крайцара изъ гомиле пружи, кое она и не-
гледаючи, у папіръ замота, и оному подъ
ходникомъ у шешир бацы. „Богъ ва-
ма выше дао лепа Господично“ рекне де-
те, спусти папіръ у свою кесицу, помеша-
га съ новцы изъ сосѣдства добіени, и са
своимъ другомъ играючи и свираючи пу-
темъ удали се. Сутра данъ при ручку пре-
поведаше Ефросіна своме Отцу о овой
двоицы, и о веселомъ ныномъ играню,
и сожалѣваше о ныма, што су се юшъ
у тако пѣжной младости са свои Родитеља
растати, и одъ места рожденія, на двеста
миля удалити, и овде, у царствующемъ
граду, гди се выше раскошности и злобе,
него ли добродѣтельи и великодушія на-
лази, за едно само препытаніе, бѣдно, и
готово безъ утѣхе трудити морали. Мур-
валъ, лепа ова кїери свое примѣчанія на
ползу иѣну обратити желећи, каже кои се
у извѣстномъ и добромъ, станю налазе, и
кои Родителя свои трудолюбиво воспыта-
ніе уживаю, и како се они представлѣно-
га недостойнima творе, кои о несрећни-
ма несожалѣваю, и непомажу іи, Дуго су
се они о овымъ обстоятельствама разгово-
рали, но юшъ и дуже су тели; но еданъ
имъ служитель яви, да се двое деце съ
Господиномъ разговарати желе.

„Да иису то они синоћни ии врачи?“
запытала Ефросина, „шта ће они?“ Пу-
стите іи некъ дођу овамо рекне Мур-
валь. Свободна ова деца покажу се, но
найпре свое папуче съ клинцы подко-
ване, да неби поставу собну нарушили
у предсобио оставе, и тако после предъ
Мурвала дођу. Тутаюћи найпрепогледали
су еданъ у другог, и еданъ є другога са
значыма на говоръ понућавао. Найпосле
рекне старіи, извадившій изъ торбе едну
малу кожну и врло умрляну кесицу: Опро-
стите намъ мылостивый Господине, што
смо се мы у вашу кућу усудили доћи, у
ономъ папірићу, што намъ є сыноћь Го-
сподична сбацила, био є еданъ дукатъ,
кои вы како што мы мислимо, нисте у намѣре-
нию были нама дати га и зато ево донели-
смо га натрагъ.“ Съ овыма речма остави-
онъ дукатъ, кои є одъ ніови нечисти руку
доста умрляњъ био на край астала. Како
ты знашъ да си тай дукатъ одъ мене до-
біо? „Есть, есть“ рекне млађій, кои уста
дасадъ јошъ отворіо ніе био, я то врло
добро знамъ, то є и онай исти папірићъ,
што ми є Господична у шеширъ сбацила.
Молимъ Васъ врло лепо пріимите га опетъ;“
„Можно є мисляше Мурваль, да самъ я
ћери, невидећи новце съ крайцарама и ду-

катъ дао.“ Я ѿу пріимити за удовлетвори-
ти вашой невиности; но я ты га опеть
драговольно покланямъ, желећи да ти онъ
богату лихву принесе,“ „Ви се само шали-
те, немойте ми за зло пріимити, што се и
я за мою честь уврећенъ наћемъ.“ „Я се
сынко нешалимъ, дукатъ є већь твой.“ „И
я, настави Ефросіна живо, да ти покажемъ
у колико ми се твоя невиность допада,
и да бы вы обоица свой малый капіта-
лићь — главно — имали, покланямъ вамъ
јошъ еданъ.“ Съ овима речма пружи она
и другомъ еданъ Луисдоръ. „Но вы мо-
рате јошъ певати и играть“ рекне Ефро-
сіна. „О съ драге волѣ!“ и одма свирале
зазуе. Сви домаћи овамо дотрче, радостна
ова деца озное се у смешномъ играню, и
Мурвалъ съ Ефросіномъ смејо имъ
се изъ свегъ гласа. По свршетку играня
заповеди Мурвалъ да се они съ добримъ
ручкомъ угосте, и Ефросіна рекне имъ
кадъ іи оставил: „Я вамъ изъ свегъ срдца
желимъ, да срећни съ тіи дукати постане-
те. Кадгодъ вы у будуще овуда прођете
свратите се, свагда ћете съ добрымъ руч-
комъ угосћени быти.“ Кое био садъ одъ
ово двое деце срећни! сыти играюћи ову
кућу оставе.

Млого дана и млого месеци прође, а
они се нигди ни видили ни чули нису. Шта

се съ нъима међутимъ сбыло, Мурвалъ и кћи нѣгова никако нису могли дознати. „Они су оба Луисдора може быти у лудость потрошили,“ мисляше Ефросіна, и зато стыде се къ нама доћи.“ „Не, не,“ рекне Мурвалъ, „такова судеца врло штедљива, они неразсыпаю оне новце што заслуже тако лако, они су ныи кући Родитељъ однели, ил' су гдигодъ какво парче земљице себи за ныи купили.“ Заедно и Отацъ и кћи преваре се у мнѣнју своме. Подло свое станѣ, преобратае они садъ у трговачко, за исте новце купе у рукодѣлници пчюда, и съ нъима одъ села до села носећи, и продаваюћи ји, трговину почну. Мала ова трговина нъима тако је весело цветала и напредовала, да они у станју буду, после краткогъ времена скупљ робе куповати, и съ нъима своју трговину водити. Заедно су и они съ трговиномъ растли, и после две године виђали су се скоро по свима трговима и градовима и са собственима на леђи робама. [Сваки је ныи познавао и любio за животь, а особито за ныину невиность. Свуда се о Јакову и Вілхелму говорило. По сви сели, друмови, и гостилиницама за нъима је добаръ глас ишао, и ово имъ је за будуще благостояње млого приузроковало. Найпосле,

иадъ већь они седамнайсту годину преживе, буду у тако добромъ станю, да су могли себи врло лепу камілу купити, и са свои леђа на нѣга робе свое натоварити. Овако после одлакшани ишли су пешице по целой Францији, умложавали су свою трговину, и свуда свакогъ любовь и повѣреніе добывали.

Већь одъ млого година нису они у Паризу били. Ефросіна међутимъ временемъ уда се за некога богатога Притяжателя, кои је едно прекрасно добро у Пормандији кодъ Фалайса притежавао. У време месеца Септемврија знаменити торгъ Гвібрай у томъ предѣлу быва, на кои се изъ свију предѣла Франције Трговцы скупљају.

Яковъ и Вилхелмъ, кои су одъ некогъ времена са Ліонскима свиленима робама трговали, подигну и тамо свой шаторъ, и поређају найбогатій свила новије комаће. Мурвалъ је био са свомъ својомъ семејомъ на торгъ дошао, и случајно подъ ныннимъ шаторомъ зауставио се. Яковъ и Вілхелмъ познаду ји, сбуне се, уздркју се, и јданъ другомъ шаптајући рекну: „То је онъ! то је она!“ Случайно Ефросіна купи једну мараму за два дуката. Извади новце и плати Трговцемъ, кои су ји, са свомъ својомъ ро-

бомъ са особитомъ готовносћу и радосћу понуђавали. — Но еданъ одъ ныи поклонившій јој се рекне: „Госпоже мы смо наплаћени!“ „Како? већь ако вамъ є мой Отацъ — да я ни примѣтила нисамъ платіо.“ — „Я?“ — рекне Мурваль, „Шта? — я зато незнамъ нити самъ я што платіо!“ — „Мой братъ има право,“ настави други речь, „есть Господине, мы смо наплаћени, и да вы савъ нашъ шаторъ узмете, јошъ бы мы вама дужни были. Мурваль и нѣгова ќи са удивленіемъ одно у друго погледе, о ствари овој ништа незнаюћи — Но Яковъ и Вілхелмъ већь су били изъ шатора изишли, предъ ноге Мурвала на колѣна пали, и пунимъ грломъ повикали: „Заръ вы непознаете она два млада играча, кое сте онако великодушно обдарили?“ „Вы сте?“ викне у внезапнай радости Ефросіна, „Боже! како сте нарастли? нарастли? на вашемъ лицу начертана задовољство и честность! Какво благостояње! и како се вашъ говоръ изменуо!“ Кадъ човекъ по свету путуе као ми, „ ракне Яковъ, „мора се изменути.“

„Опомените се само добро Госпоже“ узме Вілхелмъ речь, „како сте сладко и пріятельски вы къ нама рекли: „Я вамъ

желимъ да срећни съ ти дукати постанете! Вы сте нась благосилили, но да ће се вашь благословъ надъ нама тако испунити. ни сами онда мислили иисте. Богати овай што видите шаторъ, текъ є мала частица нашега имѣнія. Повѣреніе є други Тртоваца къ нама велико. Наша є трговина по целой држави распострета. Пытайте найбогатіи Трговаца, кои су се овде на торгъ скупили, чујете, шта ће вамъ о нама казати.“ „Изволите у нутра настави Яковъ, о изволите у нашъ шаторъ ући, кои є ваше дѣло, вашъ поклонъ. Кадъ сте вы нама она два дуката, — источнике нашегъ благополучія дали, — онда сте нась и съ ручкомъ угостити изволели, какавъ уста наша до тогъ времена окусила иису. Поклоните вы нама садъ ту честь и у подне у нашъ магазінъ на ужину дођите. Мы ћемо вамъ све наше догађае преповедити, и предъ вами играти и свирати, као онда, кадъ сте намъ се изъ свегъ срдца онако смеяли.

„Видићемо се“ рекне Ефросіна, „я јошъ нигда нисамъ у овако миле госте позвана была. О! како се радуемъ, што самъ я и незнаюћи орудіе овако красногъ дѣла, — и што самъ опеть мое мале играче наша.“ Семеја ова покаже се у подне у бо-

гатомъ магазину ова два Трловца, и буде
колико скupoцѣнимъ, толико више съ ра-
досћу и благодарносћу укращеномъ ужи-
номъ угосћена. После ужине играли су
Яковъ и Вілхелмъ узъ песме, кое имъ
с чувство благодарности изъ срдца изти-
сиковало. Но у еданпутъ радость ова ныни
на обрати се у стра. Вика народа по ули-
цима прекрати имъ угощеније. Они полете-
наполѣ, и опазе пламенъ, кои је изъ шато-
ра некога богатога Свилодѣлателя, честно-
га мужа, и Отца многе деце букињо. Овай,
да бы скupoцѣне свое робе избавио, утре-
чао је био у дубљину горећега магазина. О-
бе нѣгове кћери, кое су га на торгъ допра-
тиле, стояле су у найужаснијемъ страху, и
напукивале су воздухъ са ужаснимъ лука-
њемъ. И Яковъ и Вілхелмъ соучас-
твую икъ у несрѣћи нынци. Непазећи
на предстоећу опасност, обоица у пла-
менъ полете, и изнесу после неколико ма-
гновеніј, на радость скуплѣнога викаюће-
га народа, Свилодѣлателя готово полакъ
мртва на своима рукама изъ взetre, кое је
онъ после дошавшиј къ себи, као избави-
телѣ свога живота благосиљно. А будући
да су люди са свију страна на помоћь дотр-
чали, буде ватра брзо погашена. Яковъ
и Вілхелмъ молили су Г. Блондела

— име богатога Свилодѣлателя — да се нѣгове избављне робе у нынѣ Магазинъ пренесу, и да и онъ кодъ ныи до свршитка торга пребыва. Предложеніе ово онъ съ благодарносѣу пріими. Нѣму су обе кћери нѣгове Ангеліна и Розіна слѣдовале. Добротворни овіи играчи ноћу тражили су имъ конаке у гостилиницама, но даню живили су скупа. Блондѣлъ ако и ніе сбогъ ове штете осиромашіо, опетъ садъ првый путь у свомъ животу у томъ стану нађе се, да исплаћиванѣ одоцнити мора,

„Вы ваше исплаћиванѣ одоцнити?“ викне Яковъ. „Мы то небы могли сноси-ти, да се првомъ Ліонскомъ Свилодѣлате-лю за педесетъ година, трудолюбіемъ и честносѣу придобіено повѣреніе и найма-нѣ у чему наруши. Са истымъ усердіемъ съ коимъ смо вамъ нашъ магазінъ предста-вили васъ молимо, да се и съ кесомъ на-шомъ послужите.“ „Да како“ настави Віл-хелмъ „по вашой воли позовите се вы на насъ, у свачемъ быћете служени. Кадъ смо мы пре петь година съ торбама на ле-ћи къ вами у Ліонъ дошли, вы сте нама повѣрили робе, и помогалисте насъ съ ва-шимъ повѣреніемъ; а садъ в редъ дошао на насъ, и то насъ, управо срећнима чини,

да вамъ свету благодарность колико толико покажемо.

Блодель се у радости сбуни, онъ загрли садъ единогъ садъ другогъ, и нѣгове кїери живо соучастіе у забуны той покажу, кое имъ є промена на красныма лицама показивала. Мурваль и Ефросіна неми зрителни позорища овогъ, желили су они ма у ھутаню юшъ толико среће, и радовали су се, што су съ два дуката, два тако полезна члена обществу поклонили. При одлазку Мурвала, морали су му се обећати, да ћеду га по свршитку торга у добру Еїдамъ, текъ на две милѣ удалѣномъ посѣтити. То буде. И Блонделъ съ кїерима были су у числу позвати, и сви буду съ искреннимъ срдцемъ дочекани. Блонделъ є чрезмѣрно ова два младића Мурвалу хвалю, и казивао, да су му до осамдесетъ тисућа франки позаймили, съ коима є онъ све дужности подпунно на мирю. „Съ кимъ годъ се у будуще састанимъ“ рекне онъ, „свакомъ ћу казивати, шта су ми особити ови младићи учинилн. Мою честь и мой животъ они су ми сачували, и зато у будуще моя є дужность иниција юшъ више повѣренія и похвале придобити.“ Нѣгове су се кїери са умилни погледи у похвали соглашавале, но мы-

слиле су, да онъ нигда ова два младића по достојанију право неће наградити моћи.

„Я текъ само еданъ начинъ налазимъ коимъ бы признателность вашу къ младићима овима показати могли,“ рекне Мурвалъ. „Какавъ?“ запыта Блондэль брзо. „Вы имате две кћери.“ — „О Господи-не!“ прекине Яковъ, „разлика је међу нама врло велика. Ове младе Господичне могу се на право позвати.“

„Шта разлика! шта право!“ викне Блондэль: „вы сте Трговцы мени равни. Вы можете се временемъ јошъ тако обогатити, и јошъ богатији быти, него што самъ дамањај. Вы сте честни и трудолюбиви. Ако мое кћери мисле као што я мислимъ, то добро знамъ шта ће быти.“

Ангелина и Розина спусте очи къ земљи. „Промыслите се вы добро,“ рекне Вілхелмъ са свободнимъ духомъ, „мы јошъ нисмо къ любови времена имали, но я мыслимъ, ми бы были у стану са свимъ срдцем и искрено васъ любити, ако вы настъ изберете.“

„О! — есть,“ уздане Яковъ, „я се нешто плашимъ. — — Одъ краткогъ овогъ времена, одъ како смо се познали, особата су се нека чувства у мени разбудила,

која су ми пре тога са свимъ непозната была, и нигдај ми тако као садъ тешко было, ніе што сјаніе воспытаніе у детинству получю инсамъ. „Шта сте вы нась ради учинили,“ рекне Ангеліна, „то сваку надвишуе сјйность! „Благодѣтельни нашега Отца,“ настави Розіна, „смемо ли васъ другачie сматрати?“ Обе ове любезне сестре повиную се вольни Отчиной и изрекну свое одобреніе. Вілхелмъ и Яковъ занеме у восхищенню, окрену се у забуны свое радости къ Мурвалу, и кћери: „И ово є ваше дѣло!“ — мучаюни рекну. „Уживайте ово позорище, кое є ваше благотворство израдило.“

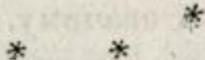
Радость буде обща. Заключено буде ова два брака у Ефросініномъ обиталищу торжествовати. Нуждни се папіри приуготове, и Блондела заоставша у Ліону семея буде на веселъ позвана. Она дође и ова два брака соедине се са свезомъ нигда нерѣшимомъ. Нигда, нишайманъ облачакъ неба браке ове узнемирю ніе. Яковъ и Вілхелмъ буду найславніи у Франсуской Трговци, но и кадъ се врло обогате, ни онда незaborаве, шта су Мурвалу и нѣговой кћери дужни. Тако и найманѣ добро, кое мы учинимо, ніе за наше удовольствіе изгубљено. Вилхелмъ и

Яковъ не промену своя имена, и на
свима мерама, кое су они проносили, и у
свакомъ граду, где су се они зауставля-
ли, стаяло је на нынини шатори и магазіны:
кодъ дуката.

Добротворство съ лихвомъ наплаћу се,

Была једанпутъ една мала девойчица, којој Отацъ и Мати изумрли быяу, и коя је тако сирота была, да никакву собицу, у којој бы живити, и никакву постельницу на којој бы спавати могла неимаћаше, и ништа више, осимъ альиница, кое је на себи носила, и једанъ комадићъ лебца, који је у руку држала, и који је изъ милосердія добија, имала ніе. Но она је была добра, смерна и богообоязнича. И будући да је она одъ целогъ света презрена и сама себи остављена была, то спостоянимъ на щедрога Бога упованиемъ у пустыню пође. На путу је сртне једанъ сирома човекъ, и рекне јој: „О! ако имашъ парче лебца дай ми я самъ врло гладанъ,“ и она му савъ свой комадићъ лебца пружи и рекне: „Богъ да те благослови!“ Затымъ сртне једно дете, кое је плакало и њој рекло: „Оће ми гла-
ва да прозебе, поклони ми съ чимъ бы је покрыти могао!“ Она скине са себе мараму и да му. И кадъ она јошъ мало даље пође, изыђе опетъ једно дете предъ њу, кое

никакве альинице на себи имало ніе, и кое
в одъ зыме дрктало, она скине са себе
свое, поклони му, и пође далѣ. Найпо-
сле у сумрачакъ у едну шуму стигне, и ту
едно дете безъ кошульице предъ ню изи-
ће, и едну кошульицу одъ нѣ заиште. Крот-
ка ова девойчица мыслила є: „ноћь є и
помрчина є, я могу и безъ кошулѣ быти,“
и пружи му свою кошульицу. И кадъ є
она у шумы тако сама стаяла, и ништа ви-
ше имала ніе, то почну ѡзвезде съ неба око нѣ
падати, кое су све сами и чисти талири бы-
жи, и ако є она свою кошульицу другомъ
поклонила была, то види се она у новой
одъ наилепшогъ платна кошульицы, у кою
талире те покупи, и за целогъ свогъ жи-
вота богата буде.

Знай сынко! да добротворство съ
лихвомъ наплаћуе се, и да надъ звез-
дама горе обытава еданъ отацъ, кои ће ти
тисућекратно надокнадити оно, што ты
твомъ ближнѣмъ добровольно и изъ чи-
стогъ сердца учинишъ.

Отацъ Ђука, и сынъ нѣговъ Любомиръ.

Немамъ злато нит' каменѣ драго
Но што имамъ све т' оставля благо.

Любезныи Любомиръ

Време се полагано приближава, у кое я на онай нуть отићи морамъ, съ когъ се више невраћа. Я тебе съ собомъ понети немогу, а оставлямъ те у едномъ свету, у комъ добаръ совѣтъ излишанъ ніе.

Нико паметанъ родіо се ніе, време и искусство учи нась свачему.

Я самъ светъ овай дуже сматрао него ты. Ніе све злато што се блиста, я самъ видио, да неке звезде съ неба падаю, и да подпоре, на кое се люди осланяю, ломесе.

Зато ћу я теби неке совѣте дати, и теби казати, чemu ме є време научило, и шта самъ я искусio.

То велико ніе, што добро ніе; и истина ніе, што необстает.

Човекъ овде ніе кодъ куће, и онъ по земљи овой у простой одећи својој неоди текъ по простомъ случаю. Ер' погледай само, све друге вещи, съ нымъ и поредъ нѣга, бываю и одлазе, и то незнаду, то неосећаду, то само еданъ човекъ зна, и онъ је као една высока, и недвижима стѣна, преко кое сѣнке прелазе. — Све друге вещи съ нымъ и поредъ нѣга одлазе не кудъ, едномъ страномъ и непостижимомъ произволенію подвргнуте, онъ је самъ себи вовѣренъ, и свой животъ у своима рукама носи,

И то ніе за нѣга све едно, оће ли онъ на лево или на десно поћи.

Немой мислити, да је онъ кадаръ самъ себи совѣта дати, и на добаръ путъ упутити се.

Цео светъ овай за нѣга је мало, а невидима нити онъ види, нити јй познае.

Чувай се одъ суетногъ труда, никакву тугу самъ себи нетвори, и опоминь се шта си.

Чувай се добро, да што зло неучинишъ.

Нежели оно што вечито ніе.

Истина неупрavlja се по нама любезный сыне! но мы по ньой управляти се морамо.

Што видити можешь, отвори очи и гледай добро, а о невидимима и вечними држи се слова Вождя гъ.

При исповѣданію твога Отца буди вѣранъ догодъ си живъ, и у распре богословскѣ немешай се.

Ни на чѣ поступке тако здраво непази, као на свое. У внутрености твоїй обитава судія, кои те нигда преварити неће, и на кога гласу ты више да мотришъ, него на случаеве целогъ света, и на све мудрости Грчке и Египетске. Пази сыне, да томъ гласу нигда што противно неучинишъ, и ако што мислишъ и радишъ, то ты самъ себе найпре добро испытай ели то добро; удри се мало рукомъ по челу, и внутренни гласу твой казаће ти ели то добро што ты радишъ. Онъ съ почетка врло полагано говори, и заплеће као мало дете, но ако ты нѣга слушати, и по нѣговомъ управленију владати се будешъ, одрешиће онъ свой езыкъ, и теби съ найвећомъ красотомъ говориће.

Учи се радо одъ други, и гди о мудрости, срећи човечества, просвѣщенію, свободи и добродѣтельи говорено буде, внимателно слушай: Но одма бразо неверуй свашта; еръ облацы кой надъ нама по воздућокружју лете, неносе сви воду, има ји и са снегомъ и съ тучомъ. Млоги мисле, да оне ствари притяжаваю о коима говоре и говорити могу. Но то сыне нје та-

ко. Више пути непритяжава онай оно о чём говори и говорити уме. Речи су текъ речи, и где оне као вода са свимъ лако изъ уста просипаю се, ту пази на себе; ерь коньи, кои кола съ теретомъ за собомъ вуку, полагано корачаю.

Ако те когодь знанию каквомъ оће да научи, погледай му найпре добро у лице. Примѣтишъ ли, да онъ много о себи мисли, и нека је онъ јошъ толико ученъ, и јошъ толико славанъ, мани га, нека говори у ветаръ. Што ко нема, другомъ дати неможе. И онай нје свободанъ, кои оно учинити може што оће, но онай је свободанъ кои оно твори што треба да твори. И онай нје мурадъ кои о себи много воображава, и мисли да је Богъ зна како мударъ, кои је о свомъ незнанству у беби уверенъ, и кои никада о себи предъ другима, оно, што бы му на славу служити могло, безъ нужде неговори.

Одъ онога, кои те је за невиность твою гонио, никакве помоћи неочекивай.

Ако у уму твомъ што добро мислишъ, то су само мисли, но ако добро узрадишъ, то је оно, што треба да радишъ.

Ако желишъ мударъ быти, то труди се и тражи мудрость, но не самъ у себи; озло-

блениј драговольно сноси, и слѣдствія тер-
пѣливо очекуй.

Мисли често о светима вещма, и увѣ-
ри се, да оне безъ користи за тебе ни су,
и квасацъ мали велико тесто у кислость
доведе.

Ни одно исповѣданіе непрезири, то су
духовне ствари, и ты незнашъ, шта подъ
покривеномъ икономъ на ньой начертано
быти може.

Сыне! лако є презирати; не [разумевати
млого є болѣ.

Не учи друге, докъ ты самъ наученъ не
будешъ.

Што годъ є истина, тога се држи, ако
знашъ да є истына, и ако те истыне ради
ненавиде, зато се тако яко нестарай, и чу-
вай се да съ правогъ пута истыне несвра-
тишъ; еръ другачие пропала є твоя на-
града.

Ради све што є добро, и небрини се шта
ће изъ тогъ слѣдовати.

Старай се о твомъ тѣлу, но о души тво-
їой старай се юшъ већма.

Покоравай се власти, и остави другима
о нымма препирати се.

Буди праведанъ съ прођу свакогъ, но
свакомъ одма неповеравай се.

Немешай се у тује послове, но твоје ради съ прилѣжаніемъ.

Никомъ немой ласкати, и недопусти да ти когодъ ласка.

Почитуй свакогъ по нѣговомъ станю, и ако онъ то незаслужуе, то ће се самъ себѣ стидити.

Не буди никомъ ништа дужанъ, но са свакимъ тако обхождавай се; као да су сви твои заимодавци.

Нетреба свагда велиходушанъ да будешъ; но праведанъ треба свагда да си.

Никогъ озлобљавати немой, и никомъ досаде творити немой, и никогда у старость бацати немой, и опеть ако си ты добаръ и честанъ, ништа о седой твојој коси мислити немой.

Ако ти је Богъ дао, и ты што имашъ, то и ты подай другомъ, и помажи радо другогъ, и съ тымъ негорди се; и ако ништа немашъ, то съ напиткомъ чаше воде буди задоволянъ, и съ тимъ негорди се, и невозноси се; еръ као сирома мораши нитковъ быти, ма ты како честно да мислишъ и да творишъ! —

Никаквой девойки увреду нетвори, и знай да је и твоя мати кадгодъ девойка была.

Неказуй све што знашъ, но знай свагда шта ћешъ рећи.

Чувай се да ти радни твоя ни одъ каквогъ великаша независи.

Не седи, гди подмигачи и подсмевачи седе; еръ су они найбедни изъ међу свю созданија.

Не притворне побожне, но честне и поштене люде себи за пріятелъ избирай, и по ньима владай се; Човекъ, кои є управо честанъ и поштенъ, и кои у срдцу свомъ стра къ Богу има, онъ є као сунце, и онда узрева и осветлява, кадъ ништа не говори.

Што є награде достойно, то твори, но међутымъ никакву награду незактевай.

Ако си у нужды, то тужи се самъ себи, а не другомъ.

Имай свагда у твојој памети што добро.

Кадъ я умремъ затвори ми очи, и немой замномъ плакати.

Рани твојо матеръ, догођь је жива, и поштуй је, а кадъ умре, сарани је покрай мене.

И посвединено о животу и смрти мисли, тако, као да ћешъ данасъ умрети но зато опетъ буди добре волје и рабри се; докъ си у станю, да установителю Христјанства любовь твоју осведочишъ, и да овай светъ пре неоставишъ, докъ то неучинишъ.

Псаломъ први.

Блаженъ кои мужъ неслуша люди
Зли совѣте, и по нынай Ѯди,
По путови грешни непутуе,
И съ злочинцы кои недругуе.

По законе Бож'є испунива,
Тыма децу свою обучава,
Нраве свое тыма поболшава,
Данъ и ноћу о томъ настоява.

Онь Ѯе као дрво кодъ извора,
Усађено, чиста ладна бистра,
Кое плодъ свой дае намъ у време,
Съ когъ листъ нигда неспада, нит, вене;

Нит' му ветаръ може досадити,
Нит' црвъ корень и жиле подгристи;
Крепакъ, вес'о, и здравъ свагда быти
У свачемъ ће напредакъ имати.

А злочинцу быти тако неће,
Но к'о прашакъ што ветаръ размеће,
Кадъ съ высоки онъ брегова дува,
Съ земногъ лица тад' нѣга раздува.

Грешникъ неће Бож'єгъ видит' суда.
Децо! за зле, то є срећа уда.
Богъ се съ прави стазама забавля;
А грешнике путе заборавля.

К р о я ч ь у П е н з ы .

Нема радостніегъ упражненія одъ испытываня путова, по коима, страдаюћима людма, пре него што они у несрећу падну, вечно бринећи се промисао, напредъ прибѣжица приуготовлava; нити красніегъ заниманія одъ описиваня они красни люди, кои страдаюћима руку свою у помоћь пружаю; ма они когъ рода были, и на комъ му драго краю света налазили се.

Кроячъ у Пензы, шта е то за человека! Двадесетъ и шесть момака непрестано на ићговой радњи, одъ године до године за полакъ Росie посла доста, и јошъ новаца нема; а притомъ веселе и благе нарави, душе верне и изрядне као драгоценno злато, у средъ Азіе Немацъ. Порайнчанинъ и приятель свакогъ на свету человека.

У Годины 1812. кадъ е Росія, по закону военному — по комъ се сва Европа, и скоро цели светъ у ратно време влада — заробљене војнике, у разне свое градове шиляла, и кадъ већь у Вілны и други оближни градови ніе могло више робова

стати, то прође еданъ транспортъ кроз Пензу градъ, кои је одъ Шфорцхайма или Ларе више одъ сто дана ода удаљиње, и у комъ Бечки или Лондонски сати, ако се кои у кога налазио, веће добро одили нису, но еданъ или два сата доцніје. Кадъ се веће изъ Европе изађе, и у Азию корачи, у Пензы је столица првогъ Російскогъ Намѣстника Царскогъ у Азіи. Робови су дакле овде найпре предавани и примани, и после дубље у Азию шиљани бивали, где христіјанству ни трага нема, и где нико веће више за Отче нашъ незна, ако само ко нје као странъ и у Европы непотребанъ еспапъ изъ Европе тамо однешен. Еданпутъ дакле съ Француизма измешани, такође и шестнаестъ Баденскій Официра, кои су подъ Наполеоновомъ хоругвомъ служили, преко бойни поляна, и пожаромъ опустошени градова, болестни, прозебли, съ запуштенима ранама, безъ новаца, безъ альина, и безъ найманѣ утѣхе, изъ Европе овамо у Пензу допраћени буду, у градъ и земљу нјима са свимъ непознату, где никакво увоезыкъ нынѣ неразумеваше, нити се какво чувствително срдце наћи могаше, кое бы се на тужбе нынне смиловало. Кадъ су ови у Пензы неутѣшно еданъ у другогъ погледали, и запыткивали се; „Шта ће одъ

насъ найпосле быти," или „кадъ ће едан-
путъ смртъ несрећи овой нашой край учи-
нити?" чую по међу измешани Козацы и
Росіяны, еданъ као Евангелски, никда ту
нечувени гласъ: „Налазили се овде
какви Немаца?" и појави се предъ ны-
ма, еданъ, съ едномъ ногомъ мало са-
катъ, но при томъ са свимъ любезногъ и
пріятельскогъ изгледа помалень човекъ
Ово ј био кројачъ изъ Пензе, Францъ Ан-
тонъ Егетмајеръ, родомъ изъ Бретте
места у Рекарскомъ окружју великогъ Књ.
жества Баденскогъ. Онъ је године 1779.
занатъ свой у Манхайму учіо. За испећи
свой занатъ болѣ, као калфа отиде у Нірн-
бергъ, и одавде после и у Петресбургъ.
Онъ внутренъ на то возбужденъ у стану је
био до седамъ, и до осамъ стотина мима
прећи. У Петресбургу онъ се найпосле
кодъ Російски Райтара за кројача запише
и съ овіима, у предѣле ове Російске
државе, и у Пензу, кадкадъ и гломъ
а кадкадъ и съ оружјемъ радећи до-
ђе. У Пензы пакъ, где се онъ зауста-
ви, и као граџанинъ окући, после к
раткогъ времена знаменитимъ и врло раз-
глашенимъ майсторомъ постане. Ели-
ко у целой Азіи чисте и лепе, и по новой
моды аљине имати желјо, то је у Пензу

Немачкомъ Кроячу шилло. А ели онъ што одъ Намѣстника Царскогъ, кой в еданъ особити Господинъ био, и кой в съ Царемъ говорити смео, добити желю; то в све, као одъ свога найискреніега пріятеля добывао. А ели кой човекъ изъ окружія око Пензе, и на 30. сати одъ Пензе живеши у какву несрећу, беду или болесть пао, и ели у Пензу къ Немачкомъ кроячу съ пунимъ повѣреніемъ дошао, то в кодъ нѣга утѣху, совѣта, помоћи срдце и очи пуне любовы, прибѣжище, ручакъ, вечеру, конакъ и све штогодъ му в требало, нашао само новаца не.

Благотворной души овой, коя в само у любови къ свакомъ на свету човеку и у до бротворству богата была, на полю сраженія године 1812. цветала в една лепа радости жетва. Кадгдъ бы кой транспортъ съ робови крозь Пензу прошао бац о бы онъ свагда маказе и ріфъ, и први бы на улицы био, и „Имали ту какви Немаца,“ питао бы — Онъ одъ дана на данъ надаше се, да ће се по међу толики млоги воени робови и нѣгови земљика морати наћи, и на неисказани начинъ самъ у себи напредъ радоваше се, што ће овима нужду трпѣћима какво добро учинити моћи; као чедолубива жена, коя јошъ децице неимаоћи

што се напредъ радуе, како ће свое детенце къ своима прсима приглити и доити га. — „Кадъ бы они само овако или онако изгледали!“ мисляше онъ у себи, „Кадъ бы они само у найвећој нужди были, да имъ я какву помоћь и велико какво добро учинити могу!“ — И кадъ никакви Немаца у транспортима крозъ Пензу пролазећима наћи немогаше, то онъ драговольно и Французе у својој кући дочекива, и одлакшава имъ за време ту ныногъ бавленя тугу, у толико, у колико му станѣ нѣгово дозволяваше. У овай пакъ паръ кадъ онъ по међу толико робова викну: „Налази ли се овде и кои Немацъ?“ мораше онъ то и по други путъ учинити; еръ му Немци ту садъ налазећи се у први ма у страу и неизвѣстности ништа одговорити незнадоше; но найпосле сладке ове Немачке у Азіи речи зазвоне имъ у ушима, као найпріятніи гласъ аре, и онъ одма јдъ свакогъ извѣстити се желяше, јдъ куда є кои, и еданъ му одговори да є изъ Манхайма Порайчанинъ (као да кројачъ нје знао где є Манхаймъ), други рече да є изъ Брухсала, трећи каза да є изъ Хайделберга, а четврти, да є изъ Уохсхайма: и на ово кројча тошли неки као ютрени роса зной крозъ своје тѣло

пробіе, „А я самъ“ рекне овай славанъ мужъ, изъ Бретте Францъ Антонъ Егетмаєръ, “као што є Іосіфъ у Егіпту къ сыновомъ Ісаїлскимъ казао: „Я самъ Іосифъ братъ вашъ,“ — и сузе радости, туга и света любовь за своимъ отечествомъ, покаже се свима у очима, и то є тешко по достоянію праведно описати, коя є страна радостнія была, и есу ли се несрећни овіи робови у овой страной земљи, далеко одъ отечества свога удалѣни, и близу отчаянія бывшій, већма Кројчу овомъ обрадовали, или кројачь ныима. Добаръ овай кројачъ садъ премиле свое земляке съ найрадостніимъ тріумфомъ одма къ своій кући одведе, и еднимъ подкрѣпителнимъ ручкомъ, какавъ се у итости готовити мogaо, угости ій.

Садъ онъ къ Намѣстнику Царскомъ поити и найсмерніимъ начиномъ умоли га, да земляке ове у Пензы задржати дозволи му. „Антонъ!“ рекне му Намѣстникъ, шта самъ я вама кадгодъ одрекао? „Онъ садъ радостанъ савъ градъ обтрчи, и конаке за оне, кои се у иѣговой кући сместити могли нису, кодъ познаника и пріятеля свои Потражи, „Господине земляче!“ рекне онъ къ одномъ, „вы съ вашимъ кошуляма зло стоите, и ѡу се постарати, да

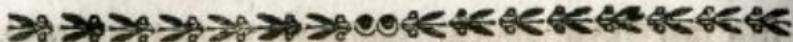
вамъ шесть пари нови кошуля прибавимъ.“
 — „Вы потребуете нову альиницу,“ рекне
 другомъ, — „А ваша се юшъ преврнути и
 поправити може, “ къ трећемъ, и тако къ сви-
 ма, и у истомъ магновенію свепокроено бд-
 де, и сви 26 момака радили су данъ и ноћи
 на альинама и његови премили земљака, и ја
 мало дана, сви съ новима и пристойним
 альинама и кошуляма снабдѣвени буду.
 Добаръ и поштенъ човекъ ако је и у нуж-
 ды, онъ свога пріятелия добротворство на-
 зло неупотреблява; и з то овіи Подрайнча-
 ни рекну му еданпутъ; „Господару земљи-
 че! Вы ћете се у рачуну вашемъ превари-
 ти. Робови, као што смо мы, немогу по-
 редъ себе много новаца имати. И мы не-
 знамо, како ћемо безъ штете ваше, за то-
 лике ваше трошкове васть намирити моћи,
 и кадъ ће то быти.“ Но Кројачъ имъ на-
 то одговори: „Съ тымъ, што вамъ садъ у
 нужди ћолико толико помоћи могу, я у
 момъ чувству достаточну наплату нализмъ.
 Све штогодъ я имамъ, вы свободно ужи-
 вайте! Кућу мою, и башчу мою, као ваше
 собственно добро сматрайте.“ Као богати
 Крезъ, кои је съ величествомъ свога до-
 стоинства и неисчерпаемо сокровишце при-
 тажавао, мали овай, човечуликъ, добротвор-
 ни Кројачъ овай речи ове изговори. — Не
 само у сјанимъ кућама рођени Прінцеви;

но и у малимъ колебицама добрбоспитани, смерни и богобоязливи люди, исто тако као и сами Цареви великодушно мисли. ти и творити могу. — Онъ садъ као мало дете радостаиъ, вођашеи крозъ савъ градъ и свое пріятелѣ съ ньима посѣщаваше. Я немамъ времена, а ни места доста, да сва она добра редомъ опишемъ и похвалимъ, коя је онъ землякомъ своимъ учинјо. У колико су овіи съ добротворствомъ до маћина свога задовољни были, у толико онъ самъ собомъ био ніе, мислећи, да дужности гостопріимства задоста учинјо ніе. Онъ је сваки данъ истраживао нова средства, съ коима бы ньима жалостно станѣ робства одлакшати, и необични у Азии животъ пріятнимъ учикити могао. Ели онъ знао, да се у отечестзу земляка и његови кој празнични данъ приближава, то је онъ свагда съ већимъ торжествомъ госте свое угостити приправљао се; но то је свагда нешто мало раніје быти морало; еръ сати тамо добро одили ни су. Донесе ли се каква новина о напредованю и побѣдама союзни Царева, Кројачь је био први кој је ту чуо, и децы својой (еръ је тако одъ некогъ времена називаше) съ радостнima сузама сообщавао, је! знајоћи, да се съ побѣдомъ союзника време избавленія јиногъ при-

ближава. Кадъ они еданпуть изъ отечества свога новаца добію, прва имъ брига буде, да добротвору свомъ учинѣне съ ныма трошкове исплате. — „Децо!“ рекне имъ онъ, „немойте ми радость мою огорчавати!“ — „Отче!“ рекну му они, „немой намъ срдца наша у тугу бацати.“ — Заудовлетворити дакле ньима, и неоскорбити іи, начини онъ мали еданъ рачунъ, и то зато найвише, да бы исте новце опеть на нынено удовольствіе обратити могао, кое су му до последнѣ копѣйке изъ руку свои издали. Новцы овіи буду на друго употребление опредѣлени. Єръ кадъ имъ найпосле чась избавленія куцне, онда къ прекомѣрной радости нынай, и горка жалость растаяня, при растаянию нужда, у срдцама нынинима с' едини се. Они ништа имали нису, што бы имъ у ужаснima зишишиша Азіe и Rosie съ редки конацы снабдѣвенима предѣлами, у дугачкомъ овако путу, одъ потребе быти могло; ако и су сваки за себе, догодъ су крозъ Rosiiske предѣле путовали, по 13 краицара на данъ добывали; то съ тымъ опеть нису они са свима за овай путь потребама снабдѣвати се могли. У последнyn овай данъ, кројъ, кои є другачie веселе нарави био, са свимъ смућенъ и ћутаюћи, и у мислима углублѣнъ

ишао је по кући и по улицама тако, као да је какво предпрјатје у уму свомъ имао. — Но у еданпутъ съ велики и уитрени ко-
раци, съ веселимъ и преображеніемъ ли-
цемъ дође имъ и рекне: **Децо!** ко оће
да путуе, тай треба доста новаца
у кесы да има!“ Шта је дакле было? Великодушіја красанъ образацъ, редакъ
примѣръ добре Христіјанске душе, добаръ
овай човекъ, прода кућу свою за тисуће
рубли. „Я ћу се гдигодъ подъ какву стре-
ю завући,“ рекне онъ, „само да вы съ нужд-
німа за путь добро снабдѣвени будете, да
безъ патића, и наймана оскудости у Немач-
ку отићи можете.“ — **О!** ти свето и любо-
ви пуно Евангелско словце: Вся елика
и маши, продаждъ, и раздай ни-
щымъ, и имѣти имаши сокровищи
на небеси.“ овде се у дѣйствіе приво-
дишь, Овомъ ће зайдаста небесни овай гласъ
изреченъ быти: **Оди ты благословени: я**
самъ гладанъ быо, и ты си ме ранio, я
самъ нагъ быо, и ты си ме одeo, я
самъ странъ быо, и ты си ме у твою кућу увео, я
самъ болестанъ и у тавница быо, и ты си ме по-
одio.“ Продая ова бѣднимъ овимъ робови-
ма обратила се у повратку ныномъ, на ве-
лику ползу нынину. Кромѣ овога новаца у-
займи онъ јошъ неколико стотина рубли,

и савъ скupoцѣни Роеіски бисеръ предъ имъ, да га у путу, ако у какву нужду падну, кадъ већь еве новце потрошили буду, продаю, и съ потребнima себе снабдѣваю! — Растанакъ инынъ, ни онай, кои га є очима гледао, ніе у станю совршено описати. Съ благодарнima, и любвепунима чувствованіяма, съ тисућама благослова, найпосле раставе се они; и Кројачь призна, да му є данъ овай у целомъ нѣговомъ животу найжалостніи. Путницы пакъ непрестано су у целомъ путу, о свомъ отцу у Пензы съ у дивленіемъ разговарали се, и кадъ се они у Біалістоку у Польской зауставе, и новаца добію, то му одма, савъ за любовъ въину, у Пензы учинѣни тошакъ, и савъ сбиръ позаймѣни новаца, заедно съ ценомъ бисера, съ найвећомъ благодарносћу пошлио.

З л а т а р и ъ .

Има већь две тисуће и више година, кадъ је у едной грдной густой шумы еданъ убоги пастырь живјо, који је себи у средъ шуме, одъ сами дрва едну кућицу начинјо, у којој је онъ са својомъ женомъ и са шесторо деце живјо. Съ едне стране кућице ове извирало је еданъ ладанъ источникъ, а на другој страни указывала се една обдељана баштица, и кадгодъ бы отацъ дуже кодъ стада забавјо се, свагда бы му деца, было то у подне или у вече, изъ источника ладне воде, или изъ башче свјеже воће односила.

Пастырь овай и пастырка наймлађе свое дете звали су златарић, зато, што му је коса као злато жута била, и што је одъ све друге деце највеће и најяче било.

Кадгодъ бы дакле деца ова у полѣ къ отцу одлазила, свадга бы златарић съ едномъ у руци гранчицомъ напредъ крозъ шуму ишао; ерь друго ни едно дете ни је смело напредъ ићи, а ели златарић пошао, то су сви други за нњимъ, све еданъ

за другимъ весело и крозъ найгусју шуму ишли, и ма да су и излазећи месецъ преко двора угледали, или да се смркавати почело.

Едно вече кадъ се оны одъ свога отца, сви, у найвећој игри и радости кући крозъ шуму врате, златарић се у прсы тако раздражи, да је као вечерња жаркость изглеђао. „Айде да поитимо кући,“ рекне найстарин, „Видите да већь смркава.“ — „Гледайте, ено већь и месецъ изилази,“ рекне други. Овако они у повратку свомъ играјући се и разговарајући, опазе у еданпутъ у бокору едномъ неку свјетлост и пакъ той отрче, гди једну жену сајну као исти месецъ на едномъ съ маовиномъ обраствомъ камену седећу опазе, коя је съ кристаловиднимъ вретеномъ своимъ ватрену жицу изъ преслице свое извлачила, и златарићу кланяјући се ово певала:

„Бео гавранъ, златна ружа,

Съ круномъ, съ дна ти с' морског' пружа.“

Она бы јошъ далъ певала была, но жица јој прекине се, и она, као каква свећа угаси се. Садъ се сасвимъ посумрачи, деца се уплаше, у еданпутъ скоче, и ужасно дерашајући се еданъ овамо а други онамо преко камена и панђва бегајући, еданъ другогъ изгуби.

Млого дана и млого ноћи, преко узвишених млоги брда и недостижни млоги пропасти, златарић је по густој шумы кое кудъ блудјо; но никада браћу свою видити, нити кућицу свога отца наћи, нити је гдигодъ на трагъ човечији наћи могао.

Ягоде, кое су свуда, као да су најучене биле родиле, и као начичкане подъ нѣговимъ ногама тресле се, утолjavale су гладъ угашавале су гладъ и угашавале жеђу нѣгову, другачије онъ бы бедно скапати морао. Найпосле шести, а неки кажу дванаести данъ, дође онъ у ређу и светлју муму, и найпосле на едну прекрасну зелену ливаду изиђе.

Ту му се мало одлакша, и онъ је на прекрасной ливады овой у свободномъ воздуху млого лакше и радостніје дисати могао.

На истой ливады биле су млоге замке запете, у кое је ту живећи птицеловацъ, птице изъ шуме летеће ватао, и у градъ на продају односio.

„Тако дериште башъ ми је одъ потребе,“ мисляше птицеловацъ, кадъ је златарића опазио, кои на зеленој ливады стаяше, и съ благодарнима къ Богу очима узвишено плаветно небо погледаше, когъ нје се до ситости нагледати могао.

Птицеловацъ отећи са златарићемъ неку

малу шалу учинити, косне се едне узице, мрежа падне, и златарић, кои нје знао како се то съ ньимъ догодило, врло је уплашенъ подъ мрежомъ лежао. „Тако се птице, кое изъ шуме долазе ватаю,“ рекне птицеловацъ тресећи се одъ смеха, „твоје првено перђе врло ми се допада, ты наличишъ едной уваћекой лисици, остав кодъ мене я ћу те научити, како птице ватати треба.“

Златарић, кои је већъ сву надежду изгубио био, да ће свога отца кадгодь наћи моћи, одма на то пристане, и онъ је мисlio, да је међу птицама найвеселіји животъ.

„Дед' покушай шта си научio,“ рекне му птицеловацъ после неколико дана. Златарић повуче узицу, и у првомъ томъ покушеню, гаврана као снегъ бела увати.

„Шикай се одма одавде заедно съ твоимъ белимъ гавраномъ,“ викне срдито птицеловацъ. „Ты ниси чистъ.“ И тако кадъ гаврана на комадиће искида, и ногама измрви га, златарића съ псовскомъ непристойно съ ливаде отера.

Птицеловца речи ове златарић разумевао нје, онъ утешенъ опетъ у шуму врати се, и још једанпут кућину свога отца потражити у себи намисли.

Онъ је и дану и ноћу кое преко каменя, кое преко панђва крозъ шуму ишао, и често је за жиле, кое су травомъ обрастиле биле, запиняо, и на земљу падао.

Трећи данъ дође онъ у ређу и прозрачној шуму, и найпосле у едной лепој прекрасној, и съ найлепшимъ цвећемъ напуненој башчи нађе се, и будући да онъ оваку красоту досадъ никада видио није, то удивљенъ за устави се на месту, где је највише цвећа видио, Башчованъ га одма примѣтio није; еръ као што се цвеће одъ сунчане сјајности блисташе исто се тако одъ сунца нѣгова коса светлила.

Но кадъ га найпосле опази, онъ рекне у себи; „Тако дериште башъ ми је одъ потребе,“ и врата башчена забрави. Златарић будући да је сву надежду изгубио био, да ће опетъ кућицу свога отца наћи моћи, на позивъ башчована заустави се у башчи, мислећи, да је међу цвећемъ найрадостнији животъ.

Едно ютро башчованъ златарићу рекне: „Иди у шуму, и донеси шипкови прућа, да те научимъ руже пополнити, Златарић оде, и после краткогъ времена, съ едномъ у руци златномъ ружомъ, коя је тако лела била, као да је одъ најискуснијегъ зла та-

ра, за трпезу каквогъ богатогъ Цара юкова на, врати се.

„Торнай ми се одма заедно съ твоюмъ златномъ ружомъ изъ предъ очию,“ викне срдито башчованъ, ты ни си чистъ.“ И тако кадъ златну ружу искида и нагама измрви є, златарића съ непристайному грдиюмъ изъ башче изтера.

Златарић речи ове башчована разумевао ће. Онъ опетъ утѣшень у шуму врати се и кућицу свога отца потражити наново науми.

Онъ даню и иоћу, и одъ дрвета, до дрвета и одъ камена до камена біоћи се, ишао є крозъ шуму. У трећи данъ дође у шуму ређу и прозрачнијо, и найпосле изъ шуме изађе, и море, кое се на далеко распостираше, предъ собомъ опази.

Неисбрисно мlogue риболоваца галице стаяле су у край брега, одъ кои у едну златарићу уђе, и съ удивленіемъ погледъ свой на море баць.

„Тако дериште нама є башть одъ потреба,“ рекну риболовцы, и галицу свою одъ брега отисну. Златарићу овде допадне се! еръ онъ ненадаюћи се никда више кућицу свога отца видити, ту на води садъ себи златанъ животъ представляше. Риболовцы свою мрежу баце у море и ништа неизваде

„Да видимо твою срећу,“ найстарій рыболоваць златарију рекне. Онъ съ неискусни-
ма своима рукама мрежу у море спусти, и
после краткогъ времена извуче є съ ед-
нимъ уваћеномъ златномъ круномъ.

Ты си срећа наша,“ викне найстарій ры-
боловаць, и предъ златарија на кслена пад-
не; „я те као нашегъ Цара поздравлямъ.
Пре сто година, нашъ покойни Царь, неи-
маюћи одъ крви свое наследника, при кон-
цу свога живота, круну є ову у море бацио,
съ тымъ завѣтомъ, да онай кои круну ову
съ дна морскогъ извади, на престолъ ић-
говъ попне се.“

„Срећанъ намъ био Царе!“ викну сви ры-
боловцы, и златарију круну на главу дигну.
Гласъ о златарију, и о обретеной круни одъ
галіе летећи, преко мора и на суву землю
одлети. Садъ златни поверхность мора съ
радостномъ викомъ са свію страна долазе-
ћи и цвећемъ укращени галія покрывена
буде. Све долазеће галіе съ радостнимъ
ускикомъ поздравляле су ону, на којој є
Царь златаријь седјо. Онъ є съ круномъ
на главы на предњој части галія стајо, и
како сунце у мору угащава се гледао є спо-
којно.

Усияно на главы углѣвлѣ.

Оди, сыне мои, да те научимъ!, како ћешъ усияне у глѣвлѣ твомъ злотвору на главу скупити. Ели онъ тебе пакостнимъ начиномъ нитковомъ или лудомъ назвао, то ты иѣга свагда предъ другима, добрымъ, мудрымъ и искусствымъ, као што онъ заслужуе, назови; тада ће се онъ стыдити, и у самомъ себи уважава ће те. Еси ми ты одъ иѣга у твоїой нужды Комадић лебца, или којо форинту узаемъ искао, и онъ ти то ије дао, то кадъ онъ у нужду дође, подай му двогубо, ма да и не иште одъ тебе и да те зато немоли. Радуели се онъ, ако си ти у несрећу какву пао, то ты радуй се ако є онъ срећанъ. Учини ли онъ теби какву увреду, то ты иѣму што повольно учини; и сваки овай твой поступакъ, быће му као усияно на главы углѣвлѣ, и къ покаянію и миру привести ће га. Тако усияно углѣвлѣ, нетреба ты далеко да тражишъ; ако се само у твомъ срдцу пламенъ любови къ ближњемъ подпали, то ты съ такомъ Христіјанскомъ за твое непрјателѣ, ватромъ нигда оскудѣвати нећешъ.

Найболѣ врѣме.

Еданъ трудолюбиви земледѣлацъ, кои съвагда о томъ настаявао, да землю свою поболша, имао єдину ѿиву коб є една часть шлюнцыма посуга была. Овіи су се морал и изнети. И онъ овай посао међу децомъ својомъ подели, да они шлюнке ове покупе, и съњиве изнесу. Было є лепо пролеће. Онъ рекне децы: „Спремайтесе, садъ є за радњу найболѣ време, а и дани су пріятни и чисти.“ И деца се спреме, и радостна на посао оду, осимъ едногъ Радивоя, кои посао овай одложи, и у различне играчке съ другомъ децомъ упусти се. Они посао свой ураде, а Радивой юшъ ни почека. „Кадъ ћешъ ты,“ пытала су га друга браћа, „твоје шлюнке изъ ѿиве изнети. Видишъ, мы смо съ нашимъ посломъ већь одавна готови, а ты юшъ ни почеко ниси!“ „О!“ рекне онъ, „година є доста дугачка, а и лето текъ што ніе настало. Пакъ у чemu сте вы боли одъ мене? я ћу онда за еданъ данъ више урадити, него што сте вы садъ за єдину целу неделю урадити мо-

гли.“ — А кадъ лето настане, и сунце съ топліи зраци свои воздухъ и землю већма угрее, почне и онъ свою часть шлюнака извлечити, но одъ врућине умори се яко, и крваво ознои, и съ тымъ предъ другомъ браћомъ осрамоти. — Садъ онъ рекне самъ у себи, „я ћу чекати докъ се мало воздухъ разблажи, и есенъ настане, тада ћу я посао мой, съ млого лакшимъ трудомъ урадити.“ Тако прође лето, и воздухъ се са съвернимъ ветромъ разблажи. Садъ је онъ заиста живо на свой посао отишао био, но текъ што је радити почео, проспе се силна киша, и съ послла га отера, и онъ савъ као моча мокаръ кући врати се. „И ово ће проћи,“ рекне онъ, „какве намъ лепе и пріятне дане и зима доноси; кадъ есенъ съ бурнима кишама прође!“ — Тако онъ рекне и зима се помало приближавати почне. Кадъ се дакле воздухъ изчисти, и бурѣ се уталоже, и сунце на ведромъ небу покаже се, поити онъ на ньиву. Но съ каквимъ удивленіемъ увѣри се онъ, да је у заблужденију и лудости својой съ посломъ одоцніо се! Шлюнке садъ износити нѣму невозможно буде, мразъ је ове за землю прилепio, и као у еданъ сливенъ камень обратio, и онъ је морао кући вратити се.

•Што годъ имашъ радити, то ради одма,
и никакавъ посао, кои данасть урадити мо-
жешъ, неодлажи на сутра или прексутра.
Ако ти є овай часть за посао угоданъ, то
немой га у празности провести, ер' не-
знашъ какавъ ће ти слѣдуюћи быти. Знай сы-
не! да се у старости твојой и самъ себе
стидити морашъ, ако найболѣ време тво-
га живота, младость твою у празности про-
водио будешъ.

Върно пріятелство.

Гавранъ еданъ, кои е одъ други птица за мудра почитованъ быо, стаю е еданпуть у шумы на одномъ дрвету. Еданъ птицеловацъ смотри га, по изблиза мрежу свою запне, и подъ исту, едну шаку ране проспе, и мало на страну уклони се. Гавранъ боєни се мреже, съ тогъ дрвета у найвећи густишъ одлети, и сакріе се. Случайно туда едно ято дивіи голубова пролетившій, спусти се, и почне изъ подъ мреже рану ести. Мрежа падне, и они сви уваћени буду, и еданъ тамо, а други овамо копрцати се почну. Вођа ята овогъ рекне: „Нама то овамо и онамо копрцанѣ ништа непомаже, но да сви у еданпуть у висъ полетимо, можда ћемо мрежу съ нама понети моћи.“ И они то учине, сви у еданпуть сложно съ крыли подупру се, и мрежу собомъ однесу,

Гавранъ е све ово гледао, и видіо је, шта је слога у станю учинити, и за голубови и онъ далъ одлетіо је,

Близу едногъ дрвета, на едну съ плодови земни богату поляну голубови спусте

се, и почну се советовати, како бы се они изъ мреже избавити могли. Найпосле еданъ у яту томъ голубъ рекне, „Браћо! я у предѣлу овомъ одавна едногъ пріятеля имамъ, онъ ј маленъ, као и други мишеви, но искренъ ј и вѣранъ, ођу љ га звати да намъ мрежу разгризе.“ И онъ миша викне. Овай одма изъ свое ямице изтрчи, и неколико у мрежи конца брзо пригризе, и голубове избави, кои радостни одма у висть одлете, и за свободу свою вѣрномъ и искреаомъ мишићу захвале.

Гавранъ све ово видећи, увѣри се у себи, да ј вѣрно и искрено пріятельство врло велико благо; и зато къ ѡмишњој ямици спусти се, и каже му, да съ нимъ у пріятельство ступити жели. Кадъ миш изъ свое ямице наполѣ изиђе, и гаврана позна, то што ј брже могао, опетъ у ямицу свою утручи. Но гавранъ му опетъ надъ ѡмицомъ рекне: „Што бежишъ одъ мене? заръ самномъ у пріятельство ступити нежелишъ?“ — И мишъ му одговори: То нежелишъ, и то никда быти неможе; ер' ћешъ ты, кадъ се по природы твојој мишја места зајелишъ, за пріятельство заборавити, и мене ћешъ, као и съ други мишеви што радишъ, изести.

Но гавранъ га о томъ увѣри, да онъ то съ нымъ нигда учинити неће, и тако у найвећемъ повѣренію живили су они заедно, и еданъ съ другимъ задовольни были су. Гавранъ є желіо на свое старо место опетъ одселити се, ёр' му животъ, сбогъ млоги птицеловаца; кои су овуда непрестано съ мрежама своима показывалисе, сигуранъ био ће. И зато едно вече онъ ќишиу рекне: „Пріятелю! ако теби противно ће, я бы желіо, да се изъ овога, за нась **сасвимъ** опаснога места одселимо. Я ћу те на друго млого безопасніе место однети, гди моя юшь една прія корняча живи, и гди ћемо мы сви трое у найвећемъ пріательству у напредакъ живити.“ Мишъ на то пристане, ёръ є и њму еданъ маџакъ у поляны овой често досађивао, и надъ његовомъ ямомъ вребао га. И онъ свой репићь гаврану у клюнъ пружи, и гавранъ га крозъ воздухъ подъ свое дрво однесе, и корнячи, пріи својай яви се.

Корняча одма изъ баре изиће, и обрадуе се што є свога старогъ соседа опетъ видила, кои јој є юшь едногъ пріателя собомъ донео. Мишъ себи ту подъ дрвотомъ ископа ямицу, и сви трое живили су у миру и слоги заедно.

Седећи они еданпутъ скупа, и о течењу и промени света дуго разговарајући се, едногъ брзо трчајућегъ елена опазе, кој кадъ се къ ньима приближи, заустави се, и свудъ у наоколо око себе погледи. Они се уплаше, и корнича одма у бару одмили и загнури се, а мишъ у ямицу свою скрије се. Гавранъ пакъ разшири своя крыла, и у висъ одлети, да види, ловацъ каквъ гони ли елена. Но кадъ нигди никогъ неопази, спусти се доле и елену рекне: „Необзири се нити се плаши, ерь овде ни у каквој опасности ниси. Још нигда ни еданъ ловацъ у предѣљ овай шуме ове дошао ће. Ако ти се овай предѣљ допада, то можешъ овде беопасно живити. У езеру овом расти лепа трава, и његова вода за пиће добра је.“

И кадъ онъ ово изговори, викне миша и корничу, и они дођеду, и елена наговорати почну, да ту кодъ ньи заостане.

Еленъ погледи у онаоколо, трава је била лепа, и место безопасно. И онъ се на позвивъ нынъ склони, и ту кодъ ньи заостане, и съ ньима је у дружству у найвећемъ прјатељству живио. Еданпутъ еленъ у обично време у друштво недође. Прјатељимъ љубовимъ то небуде повольно, они су мислили, да је онъ у какву несрећу па-

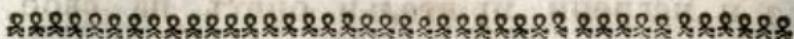
сти морао: и зато гавранъ разшири своя крыла, и у висъ подъ облаке дигне се, и елена лежећи и у замки ухваћена види. Онъ долети натрагъ, и свомъ дружству яви шта је видјо, и сви се садъ о томъ договарати почну, како ћеду свогъ прателя избавити моћи.

Найпосле мишъ гаврану рекне: „Узми ты у клюнъ мене, и тамо ме однеси, да я замку пригриземъ. Гавранъ то учини, и мишъ свой посао радити почне. И докъ је мишъ замку грызао, и гавранъ у висине иде ли ловацъ гледао, и корнича къ нима домили, и они се ньой зачуде, и гавранъ јој рекне: „Како ћешъ се ты спасти ако ловацъ дође? Я ћу одлетити; еленъ ће побећи, мишъ ће се гди сакрити, а шта ћешъ ты радити? Твой је ходъ споръ, и ты се нећешъ избавити моћи.“ Па јошъ докъ је гавранъ ово говорио, укаже се не башь по издалека ловацъ, кои је желјо видити, ели се што у замки нѣговой уватило. И кадъ онъ елена у њој опази, обрадуе се. Но докъ је онъ къ нѣму дошао, замка већ пригрижена буде, еленъ скочи и у шуму отрчи, гавранъ одлети, мишъ сакре се, а корнича сама дрктајући одъ стра близу замке остане.

Ловацъ се љоћаше, што му је овако лепъ ловъ утекао. Но да небы сасвимъ празанъ кући отишао, дигне корнячу, замота је у замку, и путемъ пође. Мишъ је ово све видјо, и одма је прјателъ свое сазвао, и съ њима се посовѣтовао, како бы се и корняча избавити могла. Гавранъ имъ представи, да бы добро было, да елена на предъ, на онай путь, коимъ ће ловацъ ићи морати, отрчи, да ту легне, и да се умрви, да онъ на њега падне, и као какву стрвину да га ћљое, и после кадъ имъ се ловацъ приближи, кои ће безъ сумнѣ, кадъ елена опази, замку свою бацти, еленъ да на једну ногу, као да бы му она прібјена была помало нарамљу је, и кое кудъ да тумара, и све еднако ловца поизлизу за собомъ дотле да заварава, докъ мишъ замку прегризао, и корнячу избавио небы; и кадъ се корняча у шумы сакріе, онда сви у еданпуть да побегну.

И како они заключе, тако и учине. Ловацъ како елена на путу летећа опази, одма корнячу бацы, и къ елену поити. А кадъ корняча и мишићъ у безопасности буду, то еленъ у еданпуть скочи и брзимъ своимъ трчанјемъ за неколико тренућа ловцу изъ предъ очио сакріе се, и са свои вѣр-

ни и искрени пріятельи опеть на свое старо место врати се. И они су се радовали, што су вѣрнимъ и искренимъ пріятельствомъ еданъ другомъ помоћи могли.

Ш у п л я ё л а.

Младенъ отъ Грмовића са својомъ смиреномъ супругомъ Госпођомъ Ангелиномъ, петнаестъ је већь година у найсрећнијемъ браку, у свомъ замку провео. Примјерни бракъ овай Богъ је съ петоро красни дечице благословио, коя су као младе смоковнице у окружју свои добродјелнији родитеља растла.

„Видишъ Младене мой,“ говораше често Госпођа Ангелина, погледомъ благоговѣйногъ чувствованія дечицу свою гледајући, „Видишъ како онай човекъ, кој се Бога бои благосилянъ быва! О! я самъ већь одавна съ тобомъ и дечицомъ мојомъ тако срећна, да и незнамъ, може ли небо за мене јошъ какву нову радость имати.“

Славимиръ, најстарји сынъ нынѣ, текъ је у четрнаесту годину ступио био, но већь је могао бесну кобилу свога отца оседлати, и у обкладу съ еднимъ еленомъ утркивати се; и ако је онъ са стреломъ својомъ у циљ стреляо, то свагда је у црно сгодио. Друга

чје био је онъ смиренъ, трудолюбивъ и ревностанъ у свачемъ што годъ је учјо, и што је предузимао.

Младенъ богатъ је био, една чаша добара његова, још пре смрти његовога Отца, у туђима рукама је била. Но будући, да од јоног времена, како је добро Отца свога на себе примио, онъ никада Царски дворъ поодје, и на юначка борења одлазио је, и Ангелина, Госпођа његова врло добра и трудолюбива домаћица бывши, то ће овако уредништво животомъ царствовао је у свомъ ниномъ домоводству изгледъ излишства кои су пријатељи његови съ удивленіемъ, а злотвори и завистљивци съ намргођенима очима гледали.

Едно вече кад је већ посумрачило је, донесе му еданъ стражарт смотани неки паргаментъ, који му је у шуми живећи неки пустинњикъ съ тымъ налогомъ у руке предао, да га одма у замокъ однесе, и Господину у руке вручи. Младенъ кад је овай размата, из њега је слѣдује речи читао.

„Ако Младенъ от ће Грмовић, на тројдана пре видова дана ћето дуката пустинњику Богобоју у пещеру неоднесе, и у руке непреда му, то ће му замокъ у пепео обраћенъ быти; и ако онъ пре или после исплате новаца овіи, једну ћедиту речь о овомъ писму коме казао буде, мораће умрети.“

Младенъ писмо ово у свой ковчежчићъ баць, онъ је судио, да је то масло пустаји, кои су одъ неколико већа година у овим предељи ужасе неке почели чинити; но будући да се онъ јако страшно не је, ни ти је волю имао више назначени сбиръ исплатити, то съ претњом овомъ мало уплашенъ, догађай овай и одъ саме свое супруге, одъ кое онъ другачије ништа таја не је, утая.

Опредељени рокъ дође, и други деветъ дана протеку, и још ништа одъ претећегъ пророчества у дјействије непроизводи се; но найпосле десетогъ дана у по ноћи, стражаръ у рогъ дувати, и прочи служитељи изъ свега гласа „ватра“ викати почну, и у еданпутъ савъ замокъ у пламену букало је.

Младенъ једва се у једно мало на страны зданје, у комъ су у његови служители живили, са својомъ супругомъ и децијомъ склони. Славимиръ је у кошулици у конюшару отрао, и бесну свога отца кобилу, коя је за њимъ као какво кротко ягњишче ишла, наполъ извео. Ангелина је са својомъ старијомъ кћерјо ораољ ковчежчићъ, кои је у њену собу пре два три дана унешенъ био, и у комъ су дипломе породице мужа њена и друге неке скупоћијосли чуване биле,

изнела. Младенъ је несрећу ову као човекъ сносio. Његова кротка супруга делила је ово постојанство съ нимъ и дечицу своју на то обвикавала је.

На каменитомъ зданју заоставшій огарци посбацани, и цело зданје за кратко време почишћено буде, и прилично число дводелјаца веће се съ посломъ занимало, кои су по уредбы Младеновој грађу тесати и на зданје дизати почели.

Но будући, да онъ толико дрва, колико му је за цео замокъ потребно было, у превправности имао није; зато у еданъ данъ заповеди свомъ конюшару, да му кобилу оседла, на којој онъ садъ у шуму оде, да еле, кое ће за грађу сећи дати самъ избере и побележи. Подне дође и Младенъ натрагъ недође. Дође и вече, и онъ још къ својма неврати се. Ангелине безпокойство сасвакимъ тренућемъ растло је, и то у наивећи степенъ дође, кадъ и цела ноћ прође, и мужъ њенъ недође.

Едва се данъ указывати поче, и она све свое служитељу у околине предње пошлије, да о њему разбирају, но сви се безъ известіја врате. Осамъ је дана она, свуда по свой околини њега тражила, но све бадава. Ангелина и дечица њена ништа друго радили ни су, но само уздисали су, и пла-

кали. Последня искрыца надежде нынне, была в вѣль сисвимъ углашена. Найпосле рекне она неутѣшной породици своїй: „Децо! я и себе и васъ у Божіе покровитељство вручавамъ, я ћу сама вашегъ отца потражити морати, и ако се онъ юшъ гди на овой землji налазio буде, я ћу га морати наћи.“

Ангеліна отвори садъ ораовъ ковчежчињь, да изъ тогъ кою скupoцѣность извади, съ којомъ бы се у путованю свомъ у нужды послужити могла; но текъ што за вири у нѣга, непознато неко писмо, писмо пустая у нѣму нађе, узме га, прочита и ужасне се, но у истомъ тренућу сину јој нека нова надежде зрака у души нѣной. Ако се онъ злочинцима овима у руке пао, то пустыњикъ Боговоj, о комъ се овде у писму говори, мене ће о момъ мужу извѣстити моћи, мож' да га они подъ затворомъ држе, и зактеваю, да се съ ти сто дуката искупи.

Ангеліна препоручи дечицу свою супруги Стражара замочкогъ едной благой, ньой любвомъ и вѣрносћу приверженой старицы, и сутра данъ пре него што се сунце указывати почне, упути се са свомъ Славимиромъ къ пещери пустыни-

ка, коя с одъ замка одъ прилике на четири миља удалѣна была.

У други сатъ после подне пещеру пустинника они угледаю, Багобой, са свимъ пріятельски дочека іи и благослови ій, — Ангеліна иѣму рекне: „Честный Отче; я къ вами долазимъ, да сентенцію или жи-
вота или смерти мое одъ васъ чуемъ.

Она му двогубу свою несрећу приповеди, и покаже злочинаца писмо. „Заиста,“ рекне она, „ако је мой мужъ ныма у руке пао; вы ћете ме можда моћи упутити, где се они задржавају, и где ћу га я наћи моћи.“

Багобой дигне руке къ небу, ужасъ и трепетъ свежу му езыкъ. — „Ели то могуће!“ Викне онъ найпосле, „да одѣло благоговѣйства къ покривалу служити може? Пре едногъ месеца, дође ми еданъ у пустиничкомъ одѣлу и рекне: „Старый Отче! на видовъ данъ, донеће вамъ еданъ Господинъ сто дуката, кое је онъ на свое иокаяније одредио. Задржте іи, докъ и по ныни недоћемъ.“

„И му то обећамъ. На осамъ дана по-сле видова дана дође онъ опетъ, и кадъ му я каза, да ништа добио нисамъ, рекне онъ: Богъ ће тога грешника зато казнити. — И после тога я га више видио нисамъ.“

Ангеліну извѣстіе ово на ново у отчай-
ніе бацы. Смирени овай пустынникъ нудіо се съ еломъ и воѣмъ, но све бадава,
Ньой садъ ништа требало ніе, она є на е-
дно о стѣни пештере висеће распятіе гле-
даюћи плакала и запевала.

Славимиръ ніе се међу тимъ дуго нуди-
ти дао, и докъ є пустынникъ иѣгову ма-
теръ утѣшавао, онъ се добро научина, и
наполѣ изъ пещере на свободни воздухъ
изиђе. У мислима углубљенъ полагано
предъ пещеромъ одао є онъ, и тако не-
примѣтно и къ шумы, коя є одъ пещере
на едно сто корачи одстојла, приближи се,
и ту подъ едно дрво падне и плакати по-
чине.

Но у еданпутъ шуштаниѣ неко, близу
иѣга ту у едной међици бывше, учини, да
се онъ тргне и уплаши. Онъ свуда у нао-
коло око себе погледи, и опази едно мла-
до лисиче, кое покрай иѣга као каква стре-
ла проуи, и у шуму отрчи. Онъ у тренућу
овомъ за сву свою тугу заборави, скочи и
за животиномъ овомъ преко жила, грана,
и младица крозъ шуму потрчи, и тако га
састигне, да га є више пути готово дова-
тити мogaо.

Међу тимъ лукаво ово бегунче, увлачи-
ло све свѣћиа у густашъ, и найпосле,

кадъ га ј Славимиръ съ еднимъ подигнутимъ са земљи штапомъ доватити мислјо, завуче се у едну шуплю елу. Млади овай ловацъ нје се овде дуго размишљавао, врата шупљине ове била су прилично широка, и дрво чрезвичайно дебело.

Славимиръ се увуче у нјега, и на све стране око себе пипати почне, и кадъ на среды неку яму примѣти, надао се у той ловъ свой наћи. Но текъ што се онъ томъ месту коснуо, земља подъ нјимъ провали се, и онъ у едну мрачну одъ дванайстъ стопа дубоку пропастъ упадне, у којој за неколико тренућа нје знао за себе.

Кадъ онъ опетъ къ себи дође, обузму га сва она чивства, коя живо саранђногъ человека обузети мораю, кадъ се онъ у прной утроби земљи одъ целогъ естества у особљењу наће. Онъ је дисао, онъ је живио, онъ се ужасавао, онъ је помислио на Јосифа у робу, и на Јону у утроби китовой, и онъ је съ топлима и велегласнима молитвава къ Богу прибѣгавао и молјо се, да га онъ као свемогући изъ гроба овогъ тако као Јосифа и Јону избави.

Нѣму се учини, као да му еданъ промукли гласъ, изъ дубљине пропasti ове одговара. Онъ се ужасне, но одъ радости. И самогъ лафа мумланъ у тренућу овомъ

обрадовало бы га и охрабрило было — еръ бы ту съ нымъ юшъ одно живо созданіе налазило се, а у приликама овакима свако живо созданіе нама є као братъ мило.

Онъ къ страны той, съ кое є гласъ чуо помили, и крозъ еданъ узанъ прокопъ — као што рудокопцы раде — провуче се, и найпосле у едной пространой пещеры нађе се, у којој є такоће найцрнија помрчина царствовала; но у којој онъ свободніе дисати, и на свое ноге исправити се могаше. Еданъ дубоки уздисъ, изъ едногъ рогља ове пещере, долети му до ушію.

Славимиръ се на ново ужасне и помисли: “ и юшъ већма тргне, кадъ, „ко є овде? Ко оће сведокъ смрти мое да буде?“ полакъ малаксалимъ гласомъ, изговорене ове речи чуе. Славимиръ се мало ослободи, и, „я самъ“ одговори, „о! за Бога гди самъ я? Ко сте вы?“

„Велики Боже!“ настави тай гласъ, као є гласомъ изъ несвестице пробуђенимъ, „Ты си къ мени Ангела послao да ме укрѣпи, и позаймio си му гласъ мoga Славимира!“ — „О Отацъ! мой Отацъ!“ викне Славимиръ. „То є мой Отацъ! Да, да, е то!“ — „О сыне мой! како си ты овамо дошао? Да нису и тебе нелюди они ухватили?“

Славимиръ пфсрне, но свемогућа сида

естества управо къ Отцу одвуче га. Онъ се о нѣговъ вратъ обеси; но Отацъ нѣга загрлiti немогаше. Нѣгове су руке увѣзане, и нѣгово тѣло съ едномъ широкомъ гвозденомъ плочомъ за стѣну гудуре ове приковано было је.

„О Отацъ, сладки Отацъ!“ ецаюћи рекне Славимиръ, већь има осамь дана како ваљь мати тражи, и данась је на путь сама самномъ пошла; мы кодъ куће безъ ваљь више седити неможемо.“

„Добра жено, добрый сыне!“ рекне Младенъ. „Боже мой Боже! — Но како си ты у ову гробницу ушао?“ — Славимиръ свой догађай Отцу приповеди.

„О сынє мой, тебе је нашъ Ангелъ хранитель овамо довео, да мене одъ смртне глади избавиши, и къ моима опетъ повратишъ.“ — Садъ и Младенъ такође приповеди, како су га пустаје уватили, и у ову подъ земну гудуру утурали. „Они се бояу, рече онъ, да ћу имъ се я за упалѣни мой замокъ осветити, и зато ме овде у смрадної овој гудуры на вечиту службу и робство осуде. Кадгодь су они на злочинја и крађу излазили, свагда су ме овако оживали. Прек'юче преобуку се сви у пустинничко одѣло, подъ кое оружјя свою сакријо, тако вооружани оду, и одъ тогъ до-

ба јошъ ни еданъ овде показао се ніе, и я одъ прек'юче ни залогая окусіо нисамъ.“

Славимиръ брзо изъ торбе свое едну ябуку извади, олюжти є, и отцу свомъ у уста пружи. —

„Богъ да ти залогай овай стогубо наплати,“ рекне Младенъ, и почне плакати. — Но садъ му опеть мрави крозъ све жиле проћу. — „О сыне!“ викне онъ, „бежи, ко зна у кое ћеду се тренуће злочинцы вратити!“ — „Я безъ васъ сладки отче! бегати нећу, я, или ћу васъ одавде избавити, ал' ћу овде съ вами заедно умрети.“

Сыне! ты мене избавити, и безъ никаквогъ оружјя свезе мое раскинути, то ћи овай помрчины и тамы невозможнно.

„О сладки Отацъ! я имамъ кресиво, то ми є Мати дала, — ко зва рече она, мождаће намъ гди потребавати.“

„Блажени вы!“ рекне Младенъ. „Блажена твоя добра машти! Нѣно предрасужденіо моћиће насть садъ избавити. Овде на лево на едномъ асталчићу има еданъ жижакъ, кои се јошъ синоћь угасіо, и еданъ крчагъ са зетиномъ, за име Божіе чувай да га не-привалишъ.“

У мало минути жижакъ је горео, и Славимиръ внутрености гудуре ове са ужасомъ дивіо се. Различне скупоћи се ствари ле-

жали су у ньой у млогимъ гомилама, и на стѣнама више одъ двадесетъ пари съ крвлю обливени альина висило је. И опетъ очи нѣгове текъ за едно тренуће на предметма ужасности ове задрже се. Еданъ гвозденъ чекић, кој се близу асталчића налазио, онъ съ пожелателномъ брзиномъ у свое руке узме, съ тимъ локотъ кој је на окови отца нѣговогъ висио одбје, и отца у свободу постиви.

Младенъ садъ на колена падне, и найпре отечене свое руке къ небу дигне, а после на вратъ детета свога пружи јй, и на свое прси притисне га. Езыкъ му ништа проговорити могао ће, но срдце му је явно говырило. Найпосле у едну на страны укопану собицу, која је пустајима за оставу ране служила, са своимъ сынкомъ отиде, и ту съ едномъ шольтомъ віна подкрепе се, съ коимъ Младенъ великомъ пазњомъ и неколико залога леба изе; еръ ињму су за она слѣдства позната была, која гладногъ, који нагло гладъ своју насићава, постизавају. „Айде любезни сине! да бежимо, докъ насъ опетъ пустаје ухватиленису.“ И отацъ и синъ, обоица по съ ед, нимъ мачемъ и едномъ букињомъ воору, жају се, и тако крозъ онай тесни прокопъ крозъ кој је Славимиръ мало пре прошао-

прошао, провуку се. Дугачке едне, о гвоздени клинцы обешене одъ ужалѣствице, висиле су о стѣны, и надъ овіимо стаяла су на едной средомъ озіи лѣсвица пруженой плочи, гвоздена врата, коя су се и съ пола и изъ нутра затворити дала.

Младенъ заповеди свомъ сыну да напредъ пође. Онъ је ово не башъ радо учинio, и све на свога отца натрагъ освртало се, дододъ наполѣ изишао нје. У шуплины дрвета онъ га дочека, и јопиъ и ту боја се, да га какогодь опетъ изгубити неће. Текъ кадъ му главу изъ пропasti ове излазећу опази, онда текъ къ вратма шупљине одишли, и съ мачемъ у руци, омощтив шїй кору съ еле, врата ове тавнице разшири.

Кадъ се Младенъ опетъ на поверхности земной у Божій красной овой башчи нађе, обнезнани се и падне; свободавъ воздухъ и зраци сунчани надвладаю силу живота нѣговогъ.

Славимиръ падне на свога отца, почне му нѣгове модре устне любити, и чело съ ладномъ земљомъ трти. Онъ га опетъ къ себи поврати, да му онай штапъ, је у трави трчаюћи за лисичетомъ близу еле нашао, и тако отацъ и сынъ пођу. Кадъ већь они, неколико корачи за собомъ оставе, рекне

Младенъ: „Назначимо мы съ наши мачеви къ пропасти овой, да бы я и сосѣде мое вооружавшій злочинце ове поватати могао. На сваки сто корачи, скидали су они по едно парче коре съ дрва, и тако радећи за едио по сата изъ шуме изиђу, гдји Славимиръ свомъ отцу пещеру пустыника покаже, у којој је свою матеръ оставило быо.

Ангелина нје одма отсутствије свога сына примѣтила. Утѣшителне пустыника речи, скинуле су некако буле нѣну съ нѣга пазњу. Найпосле почне га ова свуда очима тражити, и као забунѣна за нѣга питати; „Гдј је славимиръ — гдј је мой Славимиръ?“ — „Онъ је наполѣ изишао, а вада се по ливади проода“ одговори пустыњикъ.

Ангелина уплашена поити наполѣ, нѣне су очи свуда сына тражиле, но нигди га наћи и видити немогоше. У свой пространой долине нигди она никаквогъ Славимира опазити нје могла. Она га уплашенимъ гласом на име викне, но онъ се неодговара. Она съ разширенимъ рукама чакъ подъ шуму отрчи, и усилѣнимъ гласомъ викне: Славимире! — Славимире! — И садъ обнезнани се ји на земљу падне, и као какавъ погажени црвъ привѣти почне се.

Пустыњикъ желећи је утѣшити, едва,

старъ врло будући до нѣ домили; но у жалостномъ станю, у некомъ мртвомъ сну на земљи лежећи нађе е. Кадъ се она после некогъ времена разбуди, устане, и на молбу пустыњника посртајоћи, съ полакъ затворенима очима опетъ у нѣгову пещеру пође, гдје је Богобей на еданъ грубъ одъ маовине креветъ положи, и съ ладномъ вodomъ понуди; но она бѣдна нит' је говоръ пустыњника у великой жалости својој чути, нити му је што одговорити могла.

У истомъ тренућу Славимиръ врата отвори, и Отца за руку држајоћи у пещеру уведе. Ангелина ји здраво погледи и уплашенимъ гласомъ викне; „Ево ји обиџе, они долазе да и мене у царство смртни одведу. Бѣдни Младене, како си ослабио, и како зло изгледашъ! Но то је зато, што си ты пре неголи твой сынъ у гробъ легао. Красный младићу, теби икао мртвацу цветају руже на образи.“

Младенъ притрчи къ њој: „Ангелино! лубезна Ангелино; я самъ живъ, и мой је избавитель Славимиръ сынъ мой!“ — Славимиръ ладну руку матере свое, у свое руке узме, и съ неизброени топли полюбци угреће је. Ангелина дуго је у објатију свога мужа и сына лежала, и кадъ найпосле овости се, само едно чувствованје у души

и њеной оживи, и ово се на три гране, благодарность, радость и молитву раздели! — Она се само смејала, но сузе низъ образе потоцима текле су јој.

А да бы се она охрабрила, и дрктаюће жиле и ње мало успокоиле се, приповеди јој Младенъ догађай, но съ найвећомъ съ проћу садашњи обстоятельства предосторожносћу, како је у робство пао, и повећьству ову Славимиръ је, съ догађајемъ, како је свога Отца избавио, заключити морао.

Ангелина, као да јој какавъ воинъ христовъ празнично евангелије прочитава, слушала ји је съ прекрщенимъ рукама. Долазекъ единогъ путника, кои је одъ благовѣйногъ дружства овогъ милостынију просио, пробуди је изъ забуне и ње. Ангелина и њему еданъ дукатъ пружи. Богобой га запита одъ кудъ садъ долази.

„Одъ Лешника,“ одговори просјакъ. „А есте ли намъ што ново донели? — „Есамъ“ одговори онъ. „Четири пустаје у пустињичко одјело преобучени, ударе ономадъ сниске Гланице, на тры путуюћа Трговца. Трговци ови видѣји се у опасности, тако су се бранили, да сву четворицу оборе.

„О силни Боже! они су, „викне Младенъ и сбуни се, и кадъ просјакъ напољ идиће, къ домаћину рекне: „То су мои зло-

твори, вон су мене заробили были, они су као пустынцы преобучени, и съ скривени подъ широкимъ одѣломъ мачеви вооружани, подземномъ свое обиталище оставили. Честный Отче! злочинцы овіи у подземноѣ свомъ гнѣзду велико сокровище имаю, а гдј се оно налази, то я самъ и мой сынъ наћи можемо. Совѣтуте насъ шта ће мо съ тимъ почети.“

Пустынникъ се мало промисли, и после къ Младену рекне:

„Злочинцы су овій замокъ вашъ упалили, а будући да су прави притяжитељи сокровища тогъ досадъ поумирати морали, то ваша одъ и тогъ сокровища толико принадежи, колико вы потребовали будете, да вамъ замокъ оправите.“

„А што притече, за ваше притрпљене муке, полакъ є ваше, а са другомъ поломъ, ако вамъ се допада, еданъ мали манастыръ за едно съ едномъ болницомъ овде да начинимо, у којој ће убоги болесници приѣжише свое имати.

Пустынника Младену се допадне, и одма сутра данъ сокровище пустаиско изпразнено буде Зыданя Манастира и болнице Богобай прими се, а Младенъ съ Ангелиномъ и сасвоимъ сыномъ къ своима врати се, гдј съ невиномъ радосћу деца нѣгова дочекао га.

И видовъ данъ друге године и замокъ и болница путникомъ освећена буде, и Ангеліна є у исти данъ сву околну сиротиню наранила и напоила.

Сви они люди, кои у Бога крѣпко свою, надежду полажу, и Бога са свимъ срдцемъ славе и хвале, на оваки начинъ одъ погибели биваю пзбавлѣни. Сыне! ако и ты у подобну погибелъ паднешъ, моли се крѣпко Богу, и Богъ ће те избавити.

Три сложна Загонетка.

Возрасту самъ свакомъ цела,
Често мила забава,
Но деца ме с' грозе мала,
Као да самъ крвава;
И опеть самъ доброй децы
Свакидашня забава.

Кадъ съ почетка три писмена
Ты одъ мене одсечешъ,
У азбуки медъ прочима,
Найчесће ме споминѣшъ;
И юшъ едно кадъ одбацышъ,
Гласъ, ил' ползу даемъ ти.

Три последниа моя писма
Млоге с' осиротиле,
И ко с' често игра съ ньима
И кућице лишиле.
Целу садъ ме предъ очима
Имашъ, шта самъ сећай се.

Сыновия благодарность.

Князъ еданъ у прооданио свомъ едан-
путь наиће на едногъ трудолюбивогъ и ве-
селогъ орача, и съ ньимъ у разговоръ у-
пусти се. У краткомъ разговору искуси
онъ, да ньива ова ніе истогъ орача, но
да онъ ту као надничарь за петнаистъ край-
цара ради. Князъ, кои је у свомъ трудномъ
државоправленію' млого новаца потребовао
и трошіо, у итости ніе могао прорачунити,
како је можно съ петнаистъ крайцара на-
данъ, на край изићи, и још при томъ до-
бре волѣ быти, и чудіо се томе. Но че-
станъ овай у простомъ дорочићу земледѣ-
лацъ одговори му: „За мене бы зло было
кадъ бы я више потребовао, я самъ съ
единомъ трећиномъ задоволанъ, съ другомъ
исплаћуемъ мое дугове, а трећу у главно
оставламъ.“ Добромъ томъ Князу ово је
была една загонетка. Но веселогъ лица
орачъ настави далѣ. „Я надницу мою съ
убоги мои родительни делимъ, кои већь за-
посао нису, и съ дечицомъ мојомъ, коя
се садъ текъ учити мораю. Онима враћамъ
любовь, коју су ми у младости мојой по-

займили; а одъ овіи надамъ се, да ме у старости оставити нећею. Ни је ли ово добро и красно речено, а јошъ болѣ и благороднѣ мишлѣно и рађено. Князъ нѣга награди, и умираюћи родитељи благослове га, и нѣга су деца нѣгова у старости нѣговой исто тако почитовала и ранила, и съ тымъ се благословъ родитеља нѣгови на ињму испуніо.

Припѣви на сваки дань Месеца Януаріа.

1.

Еси л' посо твой съ молитвомъ почо,
У полакъ си сотимъ већь тай доч'о.

2.

Као злато ковано истина
И предъ Богомъ и людма є видна.

3.

Ко се дуже одъ губера пружа,
Напада му ноге често стужа.

4.

Бой' се Бога и праведно ради;
Богъ ће бринут' с' о твоїй награди.

5.

Свагда о томъ мисли ма гди да си,
Богъ да види урадіо шта си.

6.

Срећу себи иезыдай на новцу,
Сръ ји губишъ при живота концу.

7.

Што годъ радишъ све праведно ради,
Страдат' нећешъ ты нигда у правды.

8.

**Време твое проводи у чести,
Тако змія неће те уести.**

9.

**Кога лети мрзи ныву жиѣти,
Преко зыме тай ће гладовати.**

10.

**Кой пфенигъ поштовати незна
Дукать неће имат' у рукама.**

11.

**Миръ, спокойство и животъ уреданъ
Трудъ, и новацъ заштеђуе т' нужданъ.**

12.

**Кон Бога изъ свегъ срдца люби,
Тай ниучемъ надежду негуби.**

13.

**Нехвали се радит' поч'о да си,
Гр' текъ конацъ свако дѣло краси.**

14.

**Душа мирна, здравлѣ постоянно,
Више ти є нег' злato ковано.**

15.

**Ако писи радъ изест' удицу
Затворену то држи губицу.**

16.

Болѣ ты с свагда ѣутат' мудро,
Нег' у ветаръ торокати лудо.

17.

Угодити свакомъ постарай се,
Но угодит' свакомъ неможе се.

18.

Испупявай твою дужность свето,
Да си човекъ то се сећай често.

19.

Небеж' съ пута трнѣмъ начичкана,
Коимъ цвећа момешъ брати красна.

20.

На велико звоно неуздай се,
Упри у се и у свое клюсе.

21.

Имао л' ты млого или мало,
Текъ порока морашъ имат' мало.

22.

Кой на Бога надежду полаже,
Тай свой пос'о нигда неодлаже.

23.

Младость цвета текъ еданпуть само,
Младимъ твори човека,
Добродѣтель довека;
Кон животъ свой проводи чесно.

24.

Пріятеля кадъ немашъ никога,
Држ' се Бога као Творца твога.

25.

Ко се меша у оно што незна,
Срамъ в зато наплата томъ силна.

26.

Што урадит' данась можешъ, ради,
Неодлахи на сутра; нит' кради.

27.

Задоволянъ ако си, богатъ си;
Ако више нежелишъ, срећанъ си.

28.

Ко свой креветъ намести зарана,
За тай неће тог' бринут' се дана.

29.

Кадъ те твоје саме руке ране,
Быт' ћешъ честанъ, нећешъ имат' мане.

30.

Што т' учини с' добро, то припознай.
Што учинишъ, то никомъ неказуй.

31.

Добре речи, и науке мудре,
Слушат', учит', треба ій безъ удре.

СОДРЖАНИЕ.

	Стр.
Младомъ Читатель	1.
Януарій	10.
Навечеріе нове године єдногъ несрећника .	19.
Сообщение са злима	23.
Дань Матере	24.
Дукать	30.
Добротворство с'лихвомъ наплаћуесе .	44.
Отацъ Ђука и сынъ ињговъ Любомиръ .	46.
Псаломъ првый	53.
Кројачъ у Пензы	55.
Златаричъ	66.
Усяяно на главы углѣвѣ	73.
Найболѣ време	74.
Вѣрно пріятельство	77.
Шупля ела	84.

ИМЕНА Г. Г. ПРЕНУМЕРАНТА.

Адда

Чест. ГГ. Авраамъ Пауловиѣвъ и Стефанъ Гаичиновиѣвъ Пароен и Йоанисъ Чолић Капел. Благор. Г. Феодоръ отъ Диванъ притаж. Падеискій. Благораз. Г. Лазаръ Кривокућа Учитель. Почт. Г. Јосифъ Грујчић Абаджіа, Благонадеж. Јуноша Георгіи Дудварскіи Позеје Слушатель. у Печую.

6.

Арадъ.

Нѣгово Высокородіе Г. Савва Тюкюли отъ Кевернешъ, Ц. К. Советникъ, златне надметнице Кавалеръ, млоги С. С. Ком., Сосѣдатель, свю права Докторъ, избр. Общества члень први, Матице Сербске Предсѣдатель, и пр. и пр.

Высокопречестиїй Г. Стефанъ Крагуевичъ Архімандрітъ! Ходошкій, Чести. Консист. Арадскогъ, и више Сл. Коміт. Сосѣдатель. Пречестиїй Г. Георгији Петровићъ, Протопресвитеръ Арадскій, Чести. Консист. Арадек. и Сл. Ком. Чашадс: Сосѣдатель. Пречестна Г. Г. Васліп отъ Сомботи — и Нікифоръ Раковићъ, Катедр. Церк. Пароен, и Чест. Консист. Арад. Сосѣдатели. Чест. Г. Леонтији Магарањевичъ Пропонујдикъ у Церк. С. С. А. А. Петра и Паула. Высокоученый Г. Андрей Петровићъ совершили Јуріста.

7.

Байша.

Благородный Г. Георгій Зако Землѣдержецъ Байшанскій и Слав. Ком. Бачк. Таб. Судейск. Ассесоръ.
1.

Београдъ у Сербій.

Благородна Г. Г. Ефремъ Поповичъ, Димит. Марковичъ, Савва Христичъ. Нікола Христичъ, Практиканти Суда Окружній Бѣоградскогъ, и Спурнд. Радосављевичъ практ. Суда Окружній Београд. и Совокупитель Пренумер. Конст. Х. И. Константиновичъ практ. Суда Окружній Смедеревскогъ, Г. Георгіи Л. Станкъ при Типографії Княж. Серб: Словосложитель. Г. Маноило Н. Феодоровићъ, Г. Стеф. Лазаревићъ Калфа Бухбиндерскій. Почт. Г. Алекс. Мирковићъ Сапуња у Срему Митровици. Господична Екатерина Мирковићъ любителница чтенія, у Срему Митровици. 10.

Београдъ у Сербій.

Высокород. Г. Стефанъ Стефановичъ, Попечитель Просвѣщенія и Правосудія, Генераль - МаJORъ и Кавалеръ. Высокород. Г. Іаковъ Іакшичъ Княжес. Типографіе Инспекторъ, и Кавалеръ. Почтенород. Г. Милутинъ Радовановичъ трговацъ, за Сынове свое Константина Александра, Светозара и Николу узима З-книге. Почтенор. Г. Ђура Милутиновичъ Црногорацъ.
6.

Беочинъ Манастыръ.

Пречест. Г. Дюнисій Чунићъ, Игуменъ О. М. Беочинна, пречест. А. Е. М. Аппеллаторіума, и Слав. Коміт. Срем. Табули Судейскія Ассесоръ, Преподобный Г. Софоній Стойшићъ О. М. Намѣстникъ. 2.

Бездинъ. (Манастырь)

Высокопречести Г. Самуилъ Машировичъ Архимандрітъ Бездинскій, Ч. Кон. Темиців. и више с. Ком. Сосѣдатель. Препод. ГГ. Іосифъ Гавріловичъ Игуманъ. Максимъ Славуй Намѣстникъ. Варлаамъ Максимовичъ. Ісидоръ Шпадичъ, Никодимъ Мюковичъ Іриней Бенай Іеромонаси. Стефанъ Габаревацъ, и Арсеній Петровичъ Діаконъ.

9.

Беодра.

Чести: Г. Ауксентій Іоановичъ Парохъ.

Бечкерекъ Велики.

Чести: Г. Емануїль Бакаловъ Парохъ Чести: Г. Іоаній Бакаловъ Дякоцъ. Благородный Г. Еустатій Михайловичъ Варошкій Капетанъ и Срб. Синєат. Благор. ГГ. Аркадій Косаничъ. Цветко Данкуловъ. Степанъ Мудъ Учительи. Іоаній Драгутиновичъ. Павель Николичъ. Марія Ілінъ. Любица Куруцки. Екатерина Кудичъ. Маранка Кордованчева, ученицы.

12.

Бодіанъ Монастыръ.

Преподобнійшій Г. Іосифъ Поповичъ О. М. Бодіана Игуменъ.

1.

Бочаръ.

Чести: Г. Димитрій Новаковичъ Парохъ. Благор. Г. Христ: Поповичъ Провизоръ.

Вашархель.

Пречести. Г. Петаръ Давидовичъ Парохъ, Чести: Консист. Арадек. и Сл. Коміт. Чанад. Приєздатель.

Благопоч. Г. Пачель Георгіевич Трг. и избр. Общест,
Членъ.

2.

В. Кикинда.

Пречестиїйшій Г. Васілій оть Стояновичъ Протоп.
В. Кикинда, Ч. Кон. Темицв. и сл. Ком. Торон. Со-
сѣдателъ. Благород. Г. Лука Кенгелацъ, Круга Тем.
Г. и. Г. Школа Директоръ Крал. Прів Діштр. В. Ки-
киндскогъ В. Біровъ, и више сл. Ком. Сосѣдателъ
Почт. Г: Георгій Русъ Трговацъ.

В. С. Міклошкій Протопопіать.

Пречести. Г. Г. Арсеній Предраговичъ. Протопре-
євчтеръ Чападскій и Чести. Консіс. Темицш. Сосѣдат.
20 ки. Пречести. Г. Куріль оть Моціка Намѣстникъ
и Парохъ В. С. Міклошкій и сл. Ком. Торон. Сосѣдатъ.
Господична Агатія Предраговичъ любителка книга.
Ч. Ч. ГГ. Артемій Першичъ Пар. В. С. Мікл. Заха-
рій Іоанъ Дяконь и учитель. В. С. Міклош. Нико-
лай Іоанновичъ Ч. Консіс. Темицвар. Сосѣдатель, и
Пачель Пацловичъ Пароси С. Петарскій. Петръ Дя-
ковичъ Пар. Чападскій. Феодоръ Кнежевичъ Пар. Оро-
сламошкій. Александ. Поповичъ и Аук. Поповичъ
Пароси Сирицкій. Тріфонъ Стойковичъ Пар. С. І-
ванскій Максимъ Баичъ. Йіивоинъ Веселиновичъ Пар.
Твалинскій. Георгій Янковлѣвичъ совер: Богословъ
Алекс. Кнежевичъ Пар. Т. Канижкій. Аркадій Попо-
вичъ. Павель Філіповицъ Пар. Чоканскій. Новакъ
Стефановичъ Пар. Црнобарскій за сына Александра
Гавріль Сабовлѣвичъ. Сумеонъ Поповичъ Пароси Бал-
канскій: Іоанъ Пирянъ Пар. Догоселскій. Высок:
ГГ. Стефанъ Поповичъ учитель Сирицкій. Іоанъ Пе-
ришичъ Любомудрія Слышатель. Пачель Першичъ
Реторіке елиш. Дамянъ Фіреѣхазкій учитель С. Пе-

тарекій. Димитрій Арнотъ соверш. Богословъ Господи-
ачи: Александра Ничевичъ. Марія Стефановичъ: А-
лександра Мичь Любителице книга. Светозаръ Ми-
лниковичъ слыш: Краснореч: родомъ изъ Ковила. Кон-
стантина Іоановичъ ученикъ изъ обч. Петаръ Педра-
товичъ ученикъ изъ Ковила. и Павель Іоановичъ изъ
обча.

Господи-чицы.

Чести. Г. Павелъ Белинскій Парохъ. Чести. Г.
Феодоръ Брежовскій Парохъ и Совокупитель Пренум-
мер. Благородный Г. Петръ Борищевъ Ц. К. Капе-
танъ. Благор. Г. Миколай Путникъ Ц. К. Оберлайт-
нантъ. Г. Георгій Воргичъ Фелбабъ. Г. Аркадій До-
бановачкій Корпораль. Г. Стефанъ Локичъ, Корпо-
раль. Почтенор. Г. Г. Прокошій Димитріевичъ, Ми-
лошъ Димитріевичъ Петаръ линковичъ Терговицы. Г.
Максимъ Станковъ Пономаръ.

12.

Загребъ.

За Читаюицу Іллиреку.

1.

Іосефово.

Господицна Еугенія Петровичъ любительница наука.
Господицна Катерина Димитріевичъ. Г. Карпа Алексинъ
за сына Авраама.

3.

Карлово.

Чести. Г. Димитрій Цуцынь Парохъ: Высокоуч.
Г. Діонісій Груичъ Нотарій, и Ісаакъ Беликъ економъ.

Карловцы у Срему.

Чести. Г. Павелъ Николичъ Парохъ и Екшортат-
торъ.

Крагуевацъ у Сербі.

Пречестн. Г. Георгій Паулович Протопресвтеръ Крагуевачкій. Честн. Г. Іліа Новакович Пар. Крагуевачкій. Честн. Г. Софроній Л. Надрянскій Пар. и Катіхета Гумназіума Крагуевачкогъ. Преподобный Г. Мелетій Яикович Іеромонахъ и Намѣстник М. Врачевщице. Препод. Г. Йосифъ Милковичъ Іером. М. Врачев. Честиїшій Г. Іоаннъ Сумеоновичъ Дяконъ и Учитель млађе кл. кр. Пречестиїшій Г. Іоаннъ Стефановичъ Протопрес. и воени Свештеникъ. Благородный Г. Сумеонъ Сумињ Прак. Начал. Окр. Чачанскогъ. Благ. Г. Арсеній Лукичъ Практиканть Суда Крагуевачкогъ. Высокоуч. Г. Г. Давідъ Ашић и Димитриј Матић Совер. Філософи. Благороди. Г. Никола Петровић Професоръ начертания у Ки. Гумнас. Серб. Почтен. Г. Г. Сума Радивоевичъ, Јованъ Стойковичъ, Лазарь Протић, Братя Молеровићи, Јованъ Атанасиевичъ Трговцы, Јанко М. Викторовичъ Георгій Лукић Терзіе, и Милованъ Маринковичъ Ђурчић, род. изъ горић црниће окруж: Руд. Благонадежный Отроцы. Милутинъ и Стојановичъ. Константинъ и Александеръ Л. Надрянскій. 21.

Кулпинъ.

Честн. Г. Стефанъ Милошевичъ, Парохъ. Искусиїшій Г. Алекс. Николаевичъ Слав. Домініума Кулпини. Економъ. 2.

Крушедолъ Монастыръ.

Пречестн. Г. Димитрій Крестичъ Архімандрить О. М. Крушедола, пречестн. А. Е. М. Аппеллат. и Сл. Ком. Срем. и Чанад. Таб. Суден. Ассессоръ, препод. Г. Амвросій Лазић О. М. Крушедола Намѣстникъ.

Крестуръ.

Почт. Г. Г. Милошъ, Дамяновичъ Црк. сынъ.
Иліа Мариновъ Іурчіа, и Младенъ Аачиѣ Економъ.

3.

М. Ферезіопель.

Пречестн Г. Йоаниъ Вунъ, Парохъ. Чести. Бачк.
Консист. Сосѣдатель, Протопр. Сегединск. Намѣстникъ,
и многозаслужени мѣстногъ Гумнасуума Катихетъ.
Благородна и Высокоучена Г. Г. Альбертъ Мишурай
Комесарь Варошкій. Георгій Миладиновичъ, В. Фі-
каль Варошкій. Стефаянъ Благоевиѣ Стефанъ Милосав-
лѣвичъ, и Йоаниъ Кузмановичъ Адвокати: Гавріїлъ
Арадскій Ічжінъ Варошки, Симеонъ Станимировичъ
соверш: Іурста и Богословъ, и Светозаръ Милутино-
вичъ совершили Іурста. Благопочтенородный Г. Г. А-
лександэръ Арадскій, Георгій Арадскій, Йоакимъ Ра-
дишичъ, Савва Стойковичъ, Емануилъ Новаковичъ, и
Тімохе Радичъ Гражданы и Трговцы. Госпожа Елі-
савета вдова Петровичъ. Господична Марія Милосав-
лѣвичъ. Благонадежне Іуноше: Евоімі Арадскій
совершв. Поета, Светозаръ Илікъ Слышатель Поезіј
и Александэръ Манойловичъ II. Грам. Школе Слы-
шат. и Почт. ГДаніил Арадскій Гражд. Економъ. 21.

Новыи-Садъ.

Благород. Г. Пачель отъ Йоановичъ Сенаторъ, и
Сл. Варм. Сремске Присѣдатель, за сына Йоания. Бла-
гор. Г. Г. Конст. Поповичъ Адв и Варош. Коморашъ,
Петръ Сараида Сиротин. Отацъ, Асан. Трифковичъ
Адвок. и Протоколиста, Йоаниъ Петровиѣ Адвок. за
сына Марка, Андрей Петровичъ Адвок, Петръ Йоан-
никовичъ Адвок. докторъ Філоз. Гумназ. Профессоръ и

Членъ Изб. Общества. Высокоуч. Г. Григоріе Секуличъ Докторъ Медиц. и Членъ Избр. Общ. Почтенород. Г. Г. Терговцы Іоаннъ Іанковичъ, Філіппъ Костичъ, Петръ И. Стояновичъ, Алекс. Нака за сына Іоанна. Членъ Избр. Общ., Філіппъ Неделковичъ, Антоній Новаковичъ за сына Антонія, Конст. Чавичъ, Ігнатій Стефаiovичъ за сына Георгія, Андрей Димитріевичъ за сына Стефана, Георгій Іанковичъ, Ніколай Станиславевичъ, Василій Тешичъ, Косма Ставровичъ за кн҃ерь Христину, Іоанъ Малетичъ, Конст Радуловичъ, Димитрій Авакумовичъ за сына Георгія Сумеонъ Топаловичъ за кн҃ерь Екатериину. Почтенор Г. Г. Мануиль Ефтичъ, за кн҃ерь Іуліану и Савва Міодратовичъ Дрвари. Почтемор. Г. Г. Пантел. Іанковичъ Давидъ Косановичъ за сына Божидара, Давидъ Сибийски, Андрей Новаковичъ Савва Чокичъ, Димитрій Іергичъ, Вінопрод. Почтем. Г. Г. Коста Лазаревичъ за сына Стефана, Пауль Міхайловичъ, Шустери. Почтенор. Г. Йосуфъ Марковичъ Чизмаръ за сына Іоанна, Почтенор. Г. Ніколай Саввичъ Брашмаръ. Почтенор. Г. Г. Кроичи, Вонь Скандалски за свою Супругу Іерсиду, Евгемій Медуричъ, и Благород. Г. Пауль отъ Смоляновичъ. Почтенор. Г. Г. Їурчіє: Конст. Мирковичъ за сынове Григорія и Димитрія, Іоакимъ Белински за сына Луку. Почтенор. Г. Георгій Панаотовичъ Берберинъ за свою Супругу Аниу. Maria Райковичъ Д'євич. Школе ученица, и любител. Членія Книга.

43.

Новий-Садъ.

Благород. и Высокоуч. Г. Іоаннъ Хаджикъ Сенаторъ. Почтенород. Г. Г. Йосуфъ Мачваискій, Георгій Шевичъ, Андрей Димитріевичъ, Іоаннъ Малетичъ Тергов. Почтемор. Г. Г. Іоаннъ Марцигичъ за сына Лаз-

зара, Давидъ Косановичъ, Іоаниъ Елачицъ.. Благораз.
и ученикъ Г. Милюшъ Поповичъ II. лѣта Богосл.
Слышат. Благораз. и ученикъ Г. Лазарь Іоанновичъ
I. лѣта Богосл. Слишат. Благонадеж. Іуноша Георгій
Вулле тргов. ученикъ.

II.

О съкъ.

Пречестијшій Г. Спір. Сенить Парохъ. Честијшій А. Е. М. Косистор. Слав. Варм. Вировитичке Сосѣдатель. Благород. Г. Петръ Іоановичъ вел. Нотарій и више слав. Варм. Сосѣдат. Благоразум. Г. Іоаниъ Іоанновичъ Профес. и Совокупитель Пренум. Благор. ГГ. Мих. Врушевицъ тргов. ужуланы, Стефанъ Илить тргов. привилегир. Госпожа Анна М. рођена Радановичъ любит. чтенія. Благонад. Ученицы Георгій и Іоанъ Братія Іанковичъ.

7.

Падей.

Высокоблагородный Г. Георгій отъ Диванъ Господарь Падейскій, и више Сл. Комітата Сосѣдатель.

Панчево.

Благород. Г. Іоаниъ Радићъ Немец. Банат. Регімент. Оберлайт. Высокоучен. Г. Васил. Петровичъ Докторъ и Фізикусъ Панчевачкій Г. Бузади Пенсіон. Salz - Wagmeijster. Г. Лукачъ I. K. I. Јељзо. Высокоуч. Г. Григорій Поповичъ Дѣт: Наставникъ. Почт. ГГ. Вікентій Костиč, за кѣри Елену и Ефумію. Георгій Варсанъ. Лазарь Благоевъ. Конст. Баричъ. Живко Михаиловичъ. Лука Ранисављевичъ. Констан. М. Діамандинъ за кѣръ Евицу. Мих. Кукичъ. Димитр. Станишичъ Братія Ламбовичъ. Пауль Живановичъ за кѣръ Персиду. Пауль Йагодичъ. Евенији Пековичъ

за кѣръ Атанію Стефанъ Ковачевичъ изъ Северина.
Ааронъ Георгіевичъ изъ Делиблата Терговцы. Г. Кон.
Младеновичъ Іурчіа. Нікола Антоніевичъ Іурчин.
Stuck Meister. ГГ. Живоинъ Пеичъ за кѣръ Миле-
ву. Димит. Стошикъ Абаджіе. Г. Василь Барякта-
ровичъ Чизмаръ. Даміашъ Димичъ Нем. Мушк. Кро-
ничъ. Стеф. Іовановичъ Васил. Шумнало, жен: Кро-
ча: Г. Стоти Стойковичъ Сабокъ, за сына Димитр.
Г. Алек. Іовановичъ Берберинъ. Алек. Іовановичъ О-
панчаръ. Алек. Станоевичъ Пекаръ и Совокуви Прен.
за кѣри Милеву, Іуліану, и Сосану.

32.

Паѣл а'нка.

Честавиц. Г. Марко Доичъ Парохъ. Высокоуч.
Г. Илія Ракичъ Нотаріи за свога сына Стефана учени-
ка. Благораз. ГГ. Петаръ Савичъ учитель и Совок. Прен.
Димитрі Шляковъ Мѣстный Бирокъ и любит. чтенія.
Марко Іовановичъ, купецъ за свога унука Хранислава.
Конст. Наумковичъ купецъ. Георгіи Девичъ, за сво-
га сына Уроша III. Грам. Школ: у Карловцы. Ни-
кифоръ: Тѣричъ за сына Димитрію II, класе уч-
ника. Савва Марцигићъ за сына Паулла II. Классе | ученика. Конст. Миловановичъ III. Грам. Школе учен.

9.

Петроварадинъ.

Благород. Г. Мойсей Поповичъ "Stadtschreiber" Ге-
оргіи Георгіевичъ ц. кр. Постъ Оффіціръ. Пауль Ше-
роличъ Мад. и Нѣмец. права Адвокатъ. Димитрій
Прокопіевъ Mil. Verpflegungs-Assistent.

4.

Пешта.

Благородный и Высокоуч. Г. Феодоръ Пауловичъ
чакл: Маѣ: Крал: обой Праве Табуларныи Адвокатъ:

вншнє сл. Ком Сосѣдатель више! сл. Породица Фішка.
Ревностни Учредникъ Серб. Народи, Листа и Політ-
чесмій Извини Матице Сербске Секретаръ, и пр: и пр:
Благопочтонаор. Г. Сумеонъ Шињаръ избраногъ общ:
и Матице Сербске членъ и Трговацъ. 2.

Привина Глава. М.

Преподоби. Серафимъ отъ Міросавлѣвичъ Игуменъ.

Петровосело:

Пречестиѣш. Г. Вукосавлѣвичъ Порохъ. Высок.
Г. Ніколай Загорица Нотаріи. Высокоуч. Г. Любомиръ
Вышковичъ Совер. Препараидъ. Почт. ГГ. Да-
мианъ Вукосавлѣвичъ Касіръ. Васіліи Карамандићъ
Цех' Майстеръ. Іоаникъ Рацковичъ Чизмаръ. Софро-
ніј Милинковъ Ђурчіа Димит. Вишковичъ и Лука
Стаичъ Земледѣлцы. 9.

Рума.

Честиѣш. Г. Петръ Філиповичъ Діакоъ и учни-
и Совокупитель Пренумеран. Высокоучеч. Г. Іоаникъ
Аеанацковичъ Віце Нотаріи. Высокоуч. Г. Радованъ
Вулничъ Магистр. Румс. Канц. Благор. Г. Петръ отъ
Младеновичъ, купецъ. Госпожа Христіна Адамовичъ
за сына Стефана. Почтенород. ГГ. Іоаникъ Крітовацъ
за сына Алекс. ученика II. Классы Димит. Димитріев-
ичъ за сына Стефана ученика II. клас. Г. Максима Мак-
симовича Сыновы купцы. Братія Войновичъ купцы
Феодоръ Димитріевичъ купецъ. Нікола Ђаркаждинъ
купецъ за сына Іоанна. 10.

Сањадъ.

Благораз: Г. Аркадиј Татаровичъ учитель за сво-
га сына Георгіја II лѣт: Богослова. Госпођа Сојана И-

зінъ за свою дечу Емілію и Христофора. Сава Ерделіанъ. Панта Надріянскій. Мита Надріянскій. Міта Животинъ. Урошъ Надріянскій. Георгій Міклевъ. Новакъ Фодоровъ. Георгій Фодоровъ.

10.

Сланкамень.

Почтенор. Г. Пауль Марковичъ Тергов.

Сарвашъ.

Благонадеждный Младићи Младенъ Илићъ Совер. Препарандъ и Хуманистка Слышатель, и Алексиј Илићъ Синтаксиј Слышатель.

2.

Сента.

Почт. ГГ. Стефанъ Станић Трговацъ и Яковъ Крајевъ {Ековомъ}.

2.

Сентурацъ Мои.

Высокопречести. Г. Григорій Кириловичъ Архімандріть С. Ђураїскій Ч. Консист. Темишварскотъ, и више сл. Комітат. Сосѣд. Пропод. ГГ. Партеній Іоановичъ Давідъ Арсеніевичъ, и Амвросій Іанковичъ Іеромонаси.

4.

Секусињь.

Чести. Г. Мовсей Іштванъ Парохъ. Бысокоул. Г. Мелетій Микулеску II. год. клирикъ.

2.

Сомбор.

Пречест. Г. Васілій Ковачичъ Протопресвуг. Сомборскіј Ч. Консист. Новосадско-Бачкогъ и више слави-

Коміт. Сосѣдатель, и Притяжатель златне медале. Пречес. Г. Авраамъ Максимовичъ Пар. Чести. Консист-
И. С. Бач: и сл. Коміт. Торои. Сосѣдат: Предр. Шко-
ла Катихета Практическ Садодѣли: Содружества Фрау-
ендорфскогъ у Баваріи членъ редовникъ, притяж: злат.
не медале, и Намѣст: Протопр: Сомборскогъ. Пречес.
Г. Ааронъ Груичъ Намѣст: Протопресв: Сомборскогъ и
Пар: мѣст. Чести: Даниилъ Поповичъ Пар: Честе:
Г. Феодоровичъ Пар. Благородный и Высокоучепный
Г. Ісидоръ отъ Николичъ сл: Ком: Бачкогъ В. Нотар-
іц, више сл. Коміт: Сосѣдатель, избр: Сомб: Общ:
член: и славни Сербскій Списатель. Благор. и Вы-
сокоуч. Г. Іоаннъ Михайловичъ сл: Кр: Града Сомбора
Капетацъ и Препар: Діректоръ. Благор: Г. Тріфонъ
Атанацковичъ Адвок: избр: общ: членъ и Преoug:
Школа Професеръ. Благор: Г. Николай Михайло-
вичъ Адвок: и Предуг: Профес: Благор: Г. Александ:
Петровичъ варашкій Фішкаль. Благор: Г: Іоаннъ
(младый) Беричъ Адвокать и Предуг: Школ: Профес:
Благород. Іоаннъ отъ Прерадовичъ за кѣрь Милку.
Почтенород: Г: П. Феофановичъ купецъ, Почтен. Г.
Пет: Античъ купецъ Станицицкій за кѣрь Христину.
Почтен: Г: Марко Марковичъ купецъ Кралѣвачкій.
Благородне Госпоже Александра Вуичъ, и Христіна
Кіровицъ. Благ. Г: Симеонъ Коновицъ учитель за сына
Александра. Почт: Г: Пачель Милиновичъ за сына
Георгіа. Почт: Г. Любка Сентомашкій рођена Іерко-
вичъ. ГГ. Тріфонъ Миричъ Кожушаръ. Іоаннъ Ка-
нуровичъ Кројчкій калфа, и Вас: Радуйковичъ чиз-
марск. калфа.

Со ве рш е и и П р е д у г о т о в и ц ы .

ГГ. Уроцъ Поповичъ соверш: Богословъ изъ В. С.
Миклауша. Цветко Поповичъ изъ Баана. Самуиль Гой-
ковичъ изъ Ср: Петроваца. Светозаръ Завишицъ изъ М.

Канлиже, Йоаниъ Поповић изъ Иванде, и Младенъ Иленић исъ Санади.

II. лѣти Предуготовици.

ГГ. Лазаръ Влаховичъ изъ Карлова. Пауль Влаховичъ изъ Чуруга. Михаилъ Божеско изъ Т. С. Миклоша. Йоаниъ Маджаревичъ изъ црне Баре. Йоаниъ Недичъ изъ Хићоша. Живоинъ Иленић изъ Любче. Максимъ Мрмошъ изъ Острева. Йоаниъ Јоцковичъ изъ Гаада. Георгиј Плавшић изъ Рацъ Ковила. Ст. Петровичъ изъ Чуруга. Андрей Феодоровичъ изъ Д. С. Ивана. Светоз. Мариновичъ изъ Майша, и Йоаниъ Валугжић изъ Краљевца у срему. Благонад: юноше Васил: Коларичъ IV- Гр. кл. Слыши: Николай Букичевичъ Грам: и Николай Стойшић, с. з. ученикъ

47.

Сегединъ.

Пречести. Г. Пауль Стаматовићъ Пар. Сегед: и Чест: Бачк: Консист. Присѣдат: Чест: Г. Димитриј Поповићъ Діаконъ и учитель Сегед. Почтенор. Г. Йоаниъ Чаврговъ-трг: Благород. Госпођа Поліксена Радославъ. Госноћица Феодори Харишъ. Србс: Школе ученици. Пауль Гаиновићъ. Стеф: Маушевичъ. Анна Радишићъ. Михаиль Дамяновићъ. Йоаниъ Дамяновићъ Ана Стойковићъ.

11.

Сивацъ.

Чести: ГГ. Димитриј Раичъ, и Йоаниъ Костићъ Параоси. Благопоч. ГГ. Михаилъ Феодоровичъ кунецъ. Гавр. Феодоровичъ купецъ. Ефремъ Абаджинъ Трифонъ Галичъ, Џивко Аміжићъ, и Феодоръ Мирићъ Економи.

9.

Стапарь.

Чести: Елеазаръ Груичъ Парохъ.

Сентомашъ.

Чести: ГГ. Авраамъ Петровичъ Парохъ Іоаннъ Ковачевичъ Дяконъ. Почтен. ГГ. Григорій Маноиловичъ, Іоанъ Ар: Маноиловичъ. Лука Алексіевичъ. Ілія Іаїковичъ. Гедеонъ и Несторъ Дун'єрскій. Михаїль Пивничкіи, Трг: Ефремъ Маноиловичъ Касіръ. Стэфанъ Маноиловичъ Енітропъ, и Урошъ Мудрінскій Варош: Газда.

11.

Темишваръ.

Высокопреосв. и Высокодостойн. Господинъ Пателентои Живковичъ, православный Епископъ Темишварскій и пр. и пр. 25 книга. Высокопречести. Г. Самуїль Маширевичъ Архімандріть Бездніскій. Ч. Консист. Темишв. и више сл. Коміт. Сосѣдат. Высокопречести. Г. Григорій Кириловичъ Архімандріть Мон. С. В. М. Георгія Чести. Конс. Темишв. и више гл. Коміт. Сосѣдатель. Пречести. Г. Еміліанъ Кенкелайъ Протоснигель. Пречести. Г. Іоаннъ Васицъ Протопр. Темишв. и Ч. Консист. Темишв. Сосѣдат. Преч. Г. Константінъ Груичъ Протопресвут. Хасяцкій и Ч. Консист. Темишв: Сосѣдатель. Пречести: Г. Пачель Влаховичъ Пар. Темишв. и Ч. Консист. Сосѣдат. Пречести: Г. Владиславъ Веселиновичъ Пар. и Намѣст. Чаковачкій и Ч. Конс. Темишв. Сосѣд. Пречест. Г. Васілій Михаїловичъ Намѣст. и Пар. Модошкій и Ч. Конс. Темишв: Сосѣд. Пречести. Г. Іоаннъ Моргуловичъ Намѣст. Пар. Парачкій. Чести. Г. Георгій Пандуровичъ Намѣсти: а Паркларскій. Чести. Г. Лазарь Іакиній Пар. Црнишкій. Чести: Г. Аѳанасій Лолун-

вичъ Пар. С. Мартонскій. Чести. ГГ. Мосьей Попо-
 вичъ Пар. В. Бечкереч. Куріль Марковичъ Пар. Ди-
 нишкій. Васілій Николаевичъ Пар Диняис. Михаїлъ
 Матеичъ Пар. М. Бечкер. Асанасій Надашкій Пар. М.
 Бечк. Георгій Поповичъ, Демитрій Николичъ, и Ан-
 дрей Петровичъ Паросі Кенезкій. Арсеній Николичъ
 Пар. Варяшкій. Іаковъ Миланковичъ Пар. Наїран-
 екій. Дмитрій Поповичъ Пар. Феїлачкій. Гевргій
 Крепиковичъ Пар. Кетфельскій. Николай Николичъ
 Пар. Кетвеллскій. Матвій Митричъ Пар. Берческій.
 Благородна Госпођа Екаєрина отъ Вуковичъ Госпођа
 отъ Берексова. Благобрд. Г. Савва отъ Вуковичъ Го-
 сподаръ Берексова, и сл. Коміт. Темишв. Солгабіровъ.
 Благор: ГГ. Петаръ Остоичъ отъ и вел: и мал: Шемле-
 ка. Васілій Бапоїанскій отъ Висакъ. Дмитрій Ни-
 количъ отъ Надлакъ. Іларіонъ Влахевичъ с. кр. Гр.
 Темишвор. Судіч. Дмитрій отъ Дракуличъ Актуарія
 кодъ Іудиціумъ Делегата: Асанасій Звекінь Барошк:
 вел. Фішкаль. Марко Поповичъ Консист: Фішкаль.
 Васілій Марковичъ Грунд-Бух-фервалтеръ. Тімоєй
 Петровичъ варош: Кам: Перценторъ. Александ: Бу-
 гарскій Адвокатъ. Пачель Петровичъ Адвокатъ. Па-
 чель Рожа Михайловичъ Вайзамтскій Адвокктъ. Вы-
 сокоуч. Г. Евеімін Стоядиновичъ учитель. Благопочт.
 ГГ. Феодоръ Нячулъ. Михаїлъ Шевичъ. Іоаній Зве-
 кичъ. Александръ Ристичъ. Феодоръ Лупуловъ. Сав-
 ва Петровичъ. Феофанъ Іаіковичъ, и Аркадій Пеичъ
 избр. общ. члени и торговцы. Іоаній Коядиновичъ. Па-
 чель Шандоровичъ. Михаїлъ Живановичъ. Констан-
 тинъ Николичъ. Анеоній Шевичъ. Гавріилъ Попо-
 вичъ, и Іоаній Шандоровичъ торговцы. Софоній Гру-
 пичъ, Георгій Іоанновичъ, и Іліа Іоанновинь кирши-
 ри. Феодоръ Стойковичъ Соларь. Дмитрій Іанко-
 вичъ. Сапунджія и сви избраногъоащ. члеви. Благонад.

Родопиан

Същите съждания са и във външната политика на Родопиан. Той също се опитва да използва външните събития за своята политика. Но този път не успява. Външните събития са във външната политика на Родопиан, но той не успява да използва тези събития за своята политика. Той не успява да използва тези събития за своята политика.

Същите съждания са и във външната политика на Родопиан. Той също се опитва да използва външните събития за своята политика. Но този път не успява. Външните събития са във външната политика на Родопиан, но той не успява да използва тези събития за своята политика.

т r i e с t ъ.

А. Г. Марко Квекићъ Велико купецъ 1.
Почтакъ Александра Квекићъ Любит. Княжества 1.
Госпожа ГГ. Ніколай и Іоаниъ Квекићъ 2. Госпожа
Почтакъ Катерина Вучетићъ любит: Княжества 1. Благор.
Жена Гумеонъ Димитріевичъ учительъ и Савокуп. Пренку-
уран. 6.

Тур; Ка нижа.

Благор: Г. Данілъ Пернии учитель,

Чу ру гъ.

Честн. Г. Максимъ Миловановичъ Діаконъ и учи-
тель. Г. Стефанъ Цветичъ тргов, за сына Младена.

2.

Ша ба цъ.*

Пречести: Г. Йоаниъ Пауловичъ Протоп. Шабачк:
Чести: Шабач. Конс. Сосѣдат. Чест. Г, Ігнатій Васиљъ.
Парохъ и Намѣти. Благор. и Высокоуч. Г. Алексан.
Ристићъ Ч. Шабач: Конс: Секретаръ. Благор. Г. Сав-
ва Поповичъ Членъ Суда Шаб. Высокч: Г. Дамянъ
Мяринковичъ Шаб: Гумназ. І. Грам Классе Профес.
Чести. Г. Маєй Станићъ Діаконъ и учитель. Благор.
Г. Стоянъ Обрадовичъ, Писаръ Начал: Шабач: Благ.
Г. Милованъ Петровичъ Писаръ Поцерскіи. Благород.
Г. Радивои Милованчевићъ Писаръ Мачванскіи. 9.

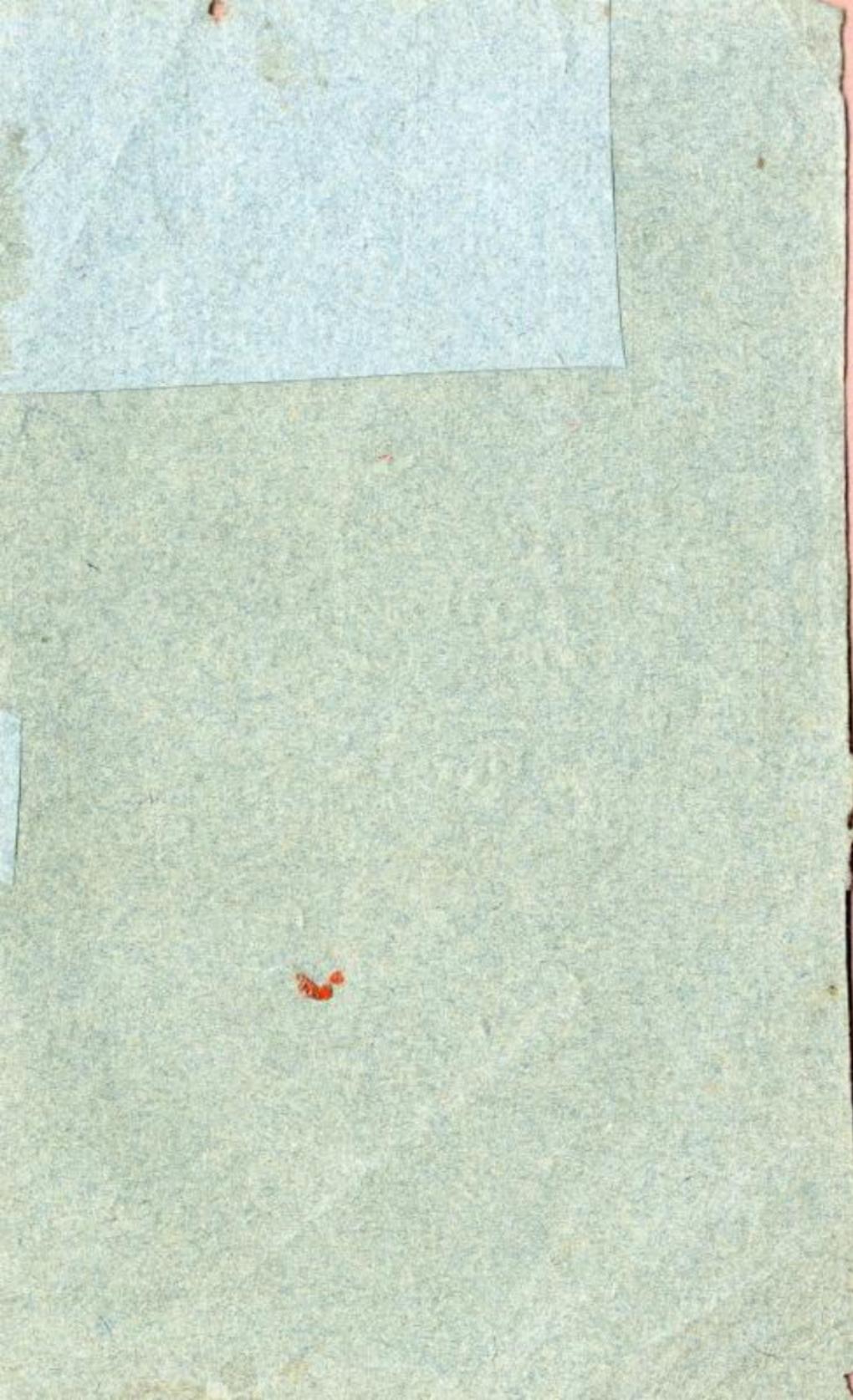
* Ова Почитас: Господа, Жаромъ родолюб: одушев-
лѣни, изволили су изразитисе, да остаю ревностни
предброници на сваку одъ садъ излазеу Србску
книгу.

Погрешка.

Стр.	Врс.		Место	Читай
4	5	одоздо	ставити	ставляти
9	3	одозго	Видимъ	Видиšь.
10	10	"	при сатъ	и при сатъ.
"	6	одоздо	ово лице	два лица
11	3	одозго	достайнимъ	учинити; ер'
			учинити; да	
"	8	"	Како было	Како бы было
"	4	"	опомнути се	опоменути се
13	15	"	подкрѣпленіа	подкрѣпленіо
25	3	"	крісто!	Крісто!
31	10	одоздо	каже кои се	каже юй, како су среќ- ни они кои се
35	4	одозго	на иѣга	на ю
36	8	одоздо	на чертана	на чертана су
38	2	одозго	скupoцѣ- нинъ	скupoцѣномъ
42	13	"	кѣери:	иѣговой кѣери:
46	6	"	нутъ	шутъ
47	7	"	гласу	глать
"	14	"	гласу	глать
"	4	одоздо	здуњокружјю	здухокружјю
49	11	"	даръ, кои є	даръ, кои є мударъ,
			даръ,	кои є
"	"	"	у беби	у себи.
52	6	одозго	Не притвор	Не притворно
			не	
"	11	"	уэрека	угрева
57	8	одоздо	и гломъ	игломъ
63	11	"	зишиима	зыимима
"	8	"	и су	и есу
"	3	"	кроаль	кроичь
64	12	"	сокровищи	сокровище
65	1	одозго	и савъ ско- поц:	и савъ свой скупоцѣни
"	"	"	предъ	преда
66	10	"	да вељъ	да се вељъ
68	10	"	гладъ угаша- вало су гладъ	гладъ и угашавале жељъ
			и угашавале	
			жељъ	

Стр.	Врет.		Место	Читай
73	3	одозго	усиине	усиине
,,	10	"	еси ми ты	еси ли ты
80	26	"	безиасно	безопасно
91	5	"	лежећи	лежећа
92	6	одоздо	летећа	лежећа
77	5	"	иђова,	иђови,
88	7	"	Ђу	Ђу
89	4	"	Багобой	Богобой
,,	12	"	къ покрывацу поро- служити	къ покрывају поро- ка и злочиня служи- ти
,,	2	"	докъ и по нын пустыникъ ну- дю се съ еломъ	докъ и по нын пустыникъ по- нуди съ еломъ
90	6	"	животиномъ	животиномъ
91	14	"	чивства	чувства
92	4	"	да . е та!	да, онь в то!
94	15	"	то б и овай	то у овой
,,	12	"	ко зна	ко зна
,,	9	"	машти!	мати!
95	14	"	говырило.	говорило.
,,	8	"	су за она	су зла она
,,	5	"	ухватиле	ухватили
96	9	одоско	освртало	освртао
,,	15	"	одишли	одмили
,,	20	"	свободавъ	свободанъ
,,	4	одоздо	штань, ё	штань, кои ё
97	2	одозго	ви нь пропасти	ви путь къ пропасти
98	3	"	лежећи	лежећу
,,	7	"	Богобей	Богобой
100	4	"	подземномъ	подземно
,,	6	"	земноъ	земномъ
,,	8	"	совѣтуте	совѣтуйте
,,	15	"	то вища одъ и тогъ	то вама одъ истогъ
,,	17	"	вамъ	вашъ
,,	7	одоздо	Пустыника младену	Пустыникъ предло- жение ово Младену
,,	4	"	Богобай	Богобой

На выше места изоставлена су ъ, њ, . ; , и где
нетреба поставлена е й, а где треба изоставлена
све ове мањ погрешке Высоконочитаемомъ читателу
на подравленије оставляю се.

ПРИЯТЕЛЬ СЕРБСКЕ МЛАДЕЖИ,
издави у 12. книга. Сваки понао-
собъ комадъ коштуе 24. кр. сребра.

Печата се у Новомъ - Саду ,
у Књигопечатни Г. Паула Јанковића.

